

Pályázat
a
Földi János Könyvtár,
Emlékház, Hajdúhadházi Galéria
igazgatói álláshelyének betöltésére

FÖLDI JÁNOS KÖNYVTÁR,
EMLEKHÁZ,
HAJDÚHADHÁZI GALÉRIA

Készítette: Szabó Margit
igazgató

2014.

Tartalomjegyzék

Előszó	3
Bevezetés	4
1. Helyzetelemzés	6
2. „Ablak a világra”	7
2.1. Intézményi feladatellátás általános értékelése	7
2.2. Emlékház és Hajdúhadházi Galéria	8
2.3. Égerházi Imre Emlékház és Holló László Emlékszoba	8
3. A könyvtár munkafolyamatai	8
3.1. Tárgyi feltételek	8
3.2. Állományalakítás, dokumentum-beszerzés	9
3.3. Beiratkozás	11
3.4. Gazdálkodás	11
3.5. Humánerőforrás menedzsment	15
3.6. Továbbképzés	16
3.7. Szolgáltatások	17
3.8. Élethosszig tartó tanulás	18
4. Pályázati eredmények	18
5. Programok minden korosztálynak	25
5.1. Kiemelt rendezvények	28
5.2. Országos és megyei programok	30
5.3. Kihelyezett programok	31
5.4. Pályamunkák	31
5.5. „Találkozunk a könyvtárban”	32
5.6. Közösségi programok	33
5.7. Esélyegyenlőség jegyében	33
5.8. Vetélkedők	34
5.9. Képzések	34
5.10. Egyéb programok	35
6. „Könyvtárak a Tudós közösségekért az Alföldön”	35
7. „Könyvtárak a Hajdúság felemelkedéséért”	36

8. „Múltunk emlékei”	36
8.1. Szakköri foglalkozások	36
8.2. Témahetek	38
8.3. Vetélkedők	39
9. Kulturális utak	39
10. Időszaki kiállítások	40
11. Becsalogatók	44
12. Az intézmény PR- és marketing tevékenysége	44
13. Partnerkapcsolatok	46
14. Vezetői koncepció	47
14.1. SWOT analízis	47
14.2. PGTT analízis	48
14.3. Mikrokörnyezet bemutatása	49
15. Könyvtárak az információs társadalomban	50
16. „A megújulás jegyében”	51
16.1. Stratégiai célok	52
17. Intézménymenedzsment	55
18. „Együtt – Működve”, Egy célért dolgozva	57
19. Végezetül	61
Felhasznált irodalom	63
Belső dokumentumok	63
„Élet – Képek”	64
Mellékletek	75

Előszó

Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Képviselő-testület!

2004-óta vagyok az intézmény vezetője, 2009-ben a város vezetésétől újabb öt évre kaptam bizalmat. Megtiszteltetésnek éreztem a megbízatást, hiszen olyan intézményben lehettem vezető, amelyet az új épületbe való átköltözés után menedzselhettem: új feladatok, új utak, új lehetőségek.

Köszönöm, hogy az elmúlt öt évben Hajdúhadház Város Képviselő - Testülete megtisztelt bizalmával. Öröm olyan városban dolgozni, ahol a város vezetése támogatja a település kulturális életének fejlődését és elismeri a dolgozók munkáját. Mindig abban a szellemben dolgoztam, hogy megfeleljek a fenntartó elvárásainak. Munkám iránt elkötelezett vagyok, a hivatástudat és szakmai példamutatás elsődleges számomra. Szakmai tudásommal mindig szerettem volna tenni lakóhelyem kultúrájának, hagyományainak megőrzéséért és átörökítéséért.

Az elmúlt évekre kitűzött célok megvalósultak. Az eltelt éveket az intézmény fejlődése szempontjából sikeresnek ítélem, ezért is nyújtom be pályázatomat az igazgatói állásra.

Hiszem, hogy a megszerzett tudás és tapasztalat, az elkötelezettség, a folyamatos kapcsolattartás, a hivatástudat alapján alkalmas vagyok az intézmény vezetésére.

Bízom abban, hogy a pályázatban megjelenített elképzelések találkoznak a Polgármester Úr és a Képviselő Testület véleményével és pályázatomat kedvező elbírálásban részesítik.

Tisztelettel: Szabó Margit
igazgató

„A kultúrát nem lehet örökölni.
Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog,
ha minden nemzedék újra meg újra
meg nem szerzi magának.”

Kodály Zoltán

Bevezetés

Érettségi után, kezdtem el dolgozni a Földi János Városi Könyvtárban. Szakmai képzésekkel tudásom folyamatos gyarapítására törekszem. 2012-ben végeztem a Debreceni Egyetem andragógia szakán, művelődésszervező szakirányú képzésen. 2013-óta pedig Kulturális szolgáltatásfejlesztés szakirányú képzésen bővíthetem ismereteim körét.

Tösgyökeres hadháziként és munkám miatt is elhivatottságot érzek a település iránt. A vezetői munkám kezdetekor olyan könyvtárkép kialakítása volt a célom, hogy a fenntartó és a használók is bízzanak a tevékenységünkben.

Számomra a prioritást a könyvtárhasználók jelentik. Ezért is meghatározó a munkatársak személyisége, hiszen ez egy hivatás, amely használók iránt tiszteletet, alázatot, odaadást, valamint és állandóan fejlődő szakismeretet és készséget kíván meg. Mindez az egyenrangú partnerségen nyugszik, megkülönböztetés nélkül nyújtunk segítséget a szolgáltatásainak igénybevételéhez.

A könyvtári munkafolyamatokat úgy kell alakítani, hogy a használók elégedetten távozzanak és mindig szívesen térjenek vissza hozzánk. Könyvtár szerepe és funkciója megváltozott, az intézményünk már túlmutat a hagyományos bibliotéka értékein. Többfunkciós intézményként, új szolgáltatások bevezetésével, változatos programkínálatunkkal minden korosztály érdeklődését kielégítjük. Célunk, új utak keresése, és a látogatók egyre magasabb szintű kiszolgálása.

Az intézmény működése sikeresnek mondható, mindamellettt hogy a könyvtári munka eredménye viszonylag hosszú távon jelentkezik. Eddigi eredményeink bizonyítják, hogy megtaláltuk az új utat ahhoz, hogy intézményünk fontos információs központja és közösségi színtere legyen a városnak. Ezeket a lépéseket úgy tesszük meg, hogy

folyamatosan követjük a társadalomban végbemenő változásokat. Mindez úgy sikerült, hogy megőriztük azokat a hagyományokat, amelyek mindig is jellemezték a könyvárat.

Az eltelt évek alatt tapasztalatot szereztem a vezetés területén. A demokratikus vezetés híve vagyok, melynek fontosságát a fiatal kollegák elfogadták. Feladatorientált szervezet kialakítására törekszem, amelynek alapja a csapatmunka. A csoportmunka alapja az együttműködési készség és a közös cél, a munkatársak egymáshoz való viszonya, a dolgozók összetartozás-tudata.

Olyan szakmai eszmények megvalósítása volt a célom, amelyekben megnyilvánul a képesség szerinti lelkiismeretes munka, minden szinten megjelenő felelősségtudat, az emberek iránti tisztelet, szolidaritás és a közösségi érzés.

Egy közösség alapja munkatársak érzelmeinek figyelembe vétele, a vezető és alkalmazottak között kialakult bizalom és megértés.

A jó munkahelyi légkör védelme rendkívül fontos. A feszült munkahelyi légkör rontja a dolgozók közérzetét. Minden vezetőnek kötelessége gondoskodni arról, hogy a vezetése alá tartozók jól érezzék magukat. Az intézményvezetőnek pozitív, rezonáns légkört kell teremteni, amely jobb teljesítmény elérésére ösztönzi a munkatársakat.

A minőségi munka alapja az elkötelezett, munkáját szerető dolgozó, amely megfelelő magatartásával elősegíti egy intézmény image-nek alakulását.

Talán most ért célba az a törekvés, hogy minden dolgozó magáénak érzi az intézményt. Mindig úgy szerettem volna dolgozni, hogy elvárásaimat és feladatainkat ne kelljen folyamatosan hangsúlyozni, hanem a kollegákkal egy célért dolgozva, együtt gondolkodva, „egy emberként” vegyünk részt a feladatok elvégzésében. A fenntartó támogatása, a kínáló pályázati lehetőségek, a megbízható és bátorító kollegák, erőt adtak a kitűzött célok eléréséhez.

Eseménydús, programokkal teli éveket tudhatunk magunk mögött. A fiatal munkatársak által vállalt felelősségérzés, az új iránti nyitottság, az összefogás, mind-mind azt mutatja, hogy megtudunk felelni a folyamatosan növekvő elvárásoknak, és még többet és többet tudunk eredményként felmutatni.

1. Helyzetelemzés

Bocskai István 1605. december 12-én kelt Korponai Kiváltságlevéllel közel ezer hajdút telepített le. Hadház már a hajdúk letelepítése előtt is mezőváros volt, 1870-ben kapott városi rangot, és vette fel a Hajdúhadház nevet. 1935-ben a súlyos gazdasági helyzet miatt a település kérte a községgé való visszaminősítését. 1984-ben egyesült a szomszédos Téglással, és Hajdúhadháztéglás néven egy közigazgatási egységet alkotott. 1991-ben az egyesítést megszüntették és a település újra városi rangot kapott

A társadalmi és gazdasági átalakulás szabályozza mindennapi és lelki életünket, alkalmazkodóképességünket, az emberi viszonyokat. Az elmúlt évek olyan változásokat hoztak, amelyekkel a hétköznapiakban meg kell küzdenünk

A világban zajló nagyméretű változásokat. A gazdasági válság érezteti leginkább hatását a kultúra és a közművelődés területén. Kevesebb pénz jut kultúrára, a televízió műsorkínálat adja a könnyed kikapcsolódást. A globalizáció folyamata az élet minden területét áthatja. Az egyes nézetek, szokások és életstílusok az egész világot meghódítják.

A globális gazdasági és társadalmi válság nagy gondot jelent a város számára is. A válsághoz való alkalmazkodás nehéz a hátrányos helyzetű, alacsonyan képzett munkanélkülieknek. A városban hangsúlyos probléma a kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése.

A településen rendkívül magas volt a nyilvántartott álláskeresők száma, életkorukat tekintve nagymértékben magas a fiatal korosztály részaránya. Egyre nagyobb gondot jelent a munkanélküliségen belül az alacsony iskolai végzettségűek magas aránya, amely nehezíti a munkaerő-piacra való visszakerülés lehetőségét. Kedvezőtlen, hogy gyermekek nagy része halmozottan hátrányos helyzetű családokban él.

A foglalkoztatottság helyzetének javítása, az itt élő gyerekek pozitív jövőképeinek alakítása, valamint a lakosság kulturálódása érdekében az önkormányzat komoly erőfeszítéseket tesz.

2. „Ablak a világra”

2.1. Intézményi feladatellátás általános értékelése

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria többfunkciós intézményként működik. Ellátja azokat a feladatokat, a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, nyilvános ellátásról és közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény a hatáskörébe utal.

Ennek megfelelően az könyvtár munkája:

- mindenki által használható
- helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek
- gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és a felhasználók rendelkezésére bocsátja
- tájékoztat a könyvtár dokumentumairól, szolgáltatásairól, közhasznú információt szolgáltat
- helyismereti információk, dokumentumok gyűjtése, feltárása, gondozása
- biztosítja a más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését
- helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt

Könyvtárunk a város közkönyvtáraként az egyetlen nyilvános Internet szolgáltató helye. Lehetőséget teremtünk az önművelésre, a tájékozódásra. Olyan intézményként kell működnünk, amely szolgáltatásait és rendezvényeit az Európai Unióban elvárt igényeknek, minden célcsoportnak megfelelően, kulturált környezetben, jó szakmai színvonalon tudja biztosítani.

Intézményünk feladata, hogy mindenkinek biztosítsa az információkhoz való szabad hozzáférést a kultúra, a tudomány és a gazdaság minden területén. Őrzi a klasszikus könyv, az írott és tárgyi emlékeket, ápolja a múlt hagyományait, a kultúra értékeit. Célunk látogatóbarát, partnerközpontú intézményként családcentrikus programok szervezése, amely elősegíti a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak bemutatását. Általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtár, az információs esélyegyenlőség színhelye. A tudásalapú társadalom alapintézménye, melynek feladata hogy mindenki számára biztosítsa a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információkhoz. Hozzájárulunk a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak

bemutatásához. Helyet biztosítunk az önművelésnek és a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvényeknek. Programjainkkal segítjük a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének növelését. Küldetésünket a felhasználói igényeknek megfelelő szolgáltatásainkkal és technikai infrastruktúrával valósítjuk meg. A globalizációs folyamatok a könyvtárak számára is kihívást jelentenek. Feladataink átértékelődtek, a hagyományos könyvtár helyébe az információt szolgáltató intézmény lép. Meg kell őrizni azokat az értékeket, ami már több ezer éve is jellemzi a könyvtárakat. A helytörténeti gyűjteményünk révén hozzájárulunk a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak kutatásához. A könyvtárak új szerepe lehetőséget biztosít a digitális tartalmak korlátlan hozzáféréséhez. A város kulturális értékeinek közkincsé tétele elősegíti a felnövekvő generációkban a lokálpatriotizmus és az identitástudat kialakulását.

2.2. Emlékház és Hajdúhadházi Galéria

A könyvtár emeletén állandó kiállítások várják a látogatókat, akik megismerhetik a híres hadházi személyeket. Földi Jánost a Hajdúkerület orvosát, Szilágyi Dániel turkológust. É. Kiss Sándor nyelvészt, Madai Gyulát, Hadház országgyűlési képviselőjét. Az emeleti kiállítótérben kapott helyet egy válogatott anyag a Hortobágyi Művésztelep alkotásaiból és Égerházi László fafaragó műveiből is.

2.3. Égerházi Imre Emlékház és Holló László Emlékszoba

2008-tól az intézmény telephelyeként működik az Égerházi Imre Emlékház, Holló László Emlékszoba. Az épületet 2011-ben a vihar megrongálta, az épület látogatóbarát módon történő felújítása ebben az évben elkezdődik.

3. A könyvtár munkafolyamatai

3.1. Tárgyi feltételek

Az intézmény meglevő IKT eszközeit különféle pályázatokból sikerült folyamatosan fejleszteni. Jelenlegi infokommunikációs eszközök: olvasói számítógépek, feldolgozó és adminisztratív gépek, laptop, faxkészülék, színes lézer nyomtató, elektromos vágógép, A/3 laminálógép, szünetmentes tápegységek, látássérülteknek speciális szoftverek, WIFI, WEB-OPAC.

Kialakításra került a digitális jogok kezelési rendszere (DRM). Fejlesztésre kerül két servergép, Huntéka katalogizáló modul könyvtári kölcsönzési nyilvántartási rendszer, JaDox digitalizáló könyvtári rendszer.

Az intézmény weboldala és a PORTÁL 24 interaktív webportál fejlesztés alatt van, a könyvtári online szolgáltatások bővítésével pl. QR-kód grafikus tárolás generálásával, RSS hírsatorna alkalmazásával.

„Múltunk emlékei” pályázatból eszközöket vásárolhattunk elektromos vágógépet, laminológépet, elektromos és manuális spirálozógépet, hőkötélgépet amely lehetőséget adott új szolgáltatások bevezetésére.

A használatközpontúság szellemében a könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül hozzáférést biztosítunk az információkhoz és adatokhoz, és a könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez. Segítjük a közérdekű, közhasznú információk és az online kormányzati és önkormányzati szolgáltatások könyvtári hozzáférését.

Az eddiginél magasabb színvonalon kívánjuk közvetíteni az információkat, amellyel hozzájárulunk a potenciális használók esélyeinek növeléséhez.

A HunTéka moduljaival integrált könyvtári rendszer működik, távoli elérésű, 24 órás szolgáltatás valósulhatott meg. Elkezdődött a könyvtárban őrzött kulturális javak digitalizálása, a helyismereti adatbázis létrehozása, csatlakoztunk a megyei helyismereti közös katalógushoz. Ezáltal a lakosság szélesebb köréhez jutnak el a kulturális információk, az intézmény nagyobb hatékonysággal tudja ellátni a kulturális élet szervezésében betöltött szerepét.

Az olvasási, az információkeresési és digitális írástudás fejlesztése által, a könyvvár jelentős és nélkülözhetetlen szerepet tölt be a formális és nem formális tanulás, az élethosszig tartó tanulás valamint a fogyatékkal élők támogatásában.

3.2. Állományalakítás, dokumentum-beszerzés

Az elmúlt évek alatt szolgáltatásaiban, a gyűjtemény alakításában figyelembe vettük a helyi sajátosságokat. Az állomány gyarapítása az intézmény költségvetése által folyamatosan biztosított. A rendeléseknél széles társadalmi rétegek igényeire építve alakítjuk állományunkat, elsősorban a használói igények kielégítésére figyelünk. A magyar irodalom mérvadó alakjainak új alkotásait, a népszerű bestseller irodalmat szerezzük be, az ismeretterjesztő irodalom kínálatból is válogatunk. Különös gondot fordítunk a gyermek és

ifjúsági irodalom beszerzésénél a minőségi irodalomra, odafigyelünk a nyelvtanulás segítésére. A könyvtári állomány fejlesztése folyamatos bővül a könyvtári állomány profiljába illő és a közízlést nem sértő és DVD kínálattal. Új szolgáltatásként ez a gyűjtemény beiratkozott olvasóink számára térítési díj ellenében kölcsönözhetővé vált.

Az online vásárlást részesítjük előnyben, hiszen gyorsabb valamint a legfrissebb kiadványok ajánlatával, hatékonyabb kedvezményt is nyújt.

Intézményünk részt vett a Márai programban, melynek során állománygyarapításra kapott támogatást. Az NKA támogatásával újabb pályázatot nyújthattunk be a könyvtári állomány bővítésére. A „Hajdúság felemelkedéséért” és a „Múltunk emlékei” pályázat kereteiből volt lehetőségünk adott témához kapcsolódóan szakirodalmi könyveket vásárolni.

Az elmúlt években a költségvetésben állomány fejlesztésére betervezett összeg folyamatosan kiegészült a fenntartó által sikeresen pályázott Könyvtári Érdekeltségnövelő Támogatás összegével. Ezen összegből technikai eszközeinket is fejleszthettük (hangtechnika, mikrofon, fényképező gép). A könyvtári állomány szponzori támogatásokkal, ajándékok formájában is gyarapszik.

Kiemelt feladat a könyvtárunkban a helyismereti gyűjtemény konstans gyarapítása és gondozása. Itt őrizzük településünkre és válogatva a környékére vonatkozó történeti és néprajzi anyagot, kiegészítve helyi vonatkozású szakdolgozatokkal, Hajdúhadházi Lapok bekötött példányszámaival, testületi ülések jegyzőkönyveivel, a megyei könyvtár helyismereti kiadványaival.

Költségvetési keretből vásárolt folyóiratok száma minden évben kiegészül az NKA folyóirat támogatásával.

Az állományból hiányzó dokumentumokat az Országos Dokumentumellátó Rendszeren keresztül szerezzük be az olvasóknak.

Könyvek csereberéjét valósítottuk meg, saját könyvtárból feleslegessé vált jó állapotban levő könyvét kicserélheti más könyvre. Egy könyvért cserében elvihet egy másik érdekes olvasmányt.

A folyamatos revízió és selejtezés lehetővé teszi, hogy a felduzzadt állományt a normalizáljuk. Az állományból kivont köteteket kiárusítjuk a lakosság körében.. A revízió elsődleges feladata a külső raktárban „örzött” duplumok, régi és elavult könyvek, valamint a használaton kívüli kötetek leválogatása.

A beszerzett dokumentumok gyors feldolgozására törekszünk. A HunTéka Integrált feldolgozó program kompatibilis, keresési és átemelési lehetőséget biztosít az országos közös elektronikus katalógusból.

3.3. Beiratkozás

A beiratkozott olvasók száma évről-évre megközelítőleg ugyanannyi. Célunk az olvasólétszám folyamatos növelése. Növekszik azoknak a száma, akik az internet-kedvezményes használatának lehetősége miatt iratkozik be a könyvtárba. Az érvényes tagsággal lényegesen kedvezőbb feltételekkel veheti igénybe ezt a szolgáltatást.

Kedvező tendenciát mutat a kölcsönzések, és egyéb könyvtári szolgáltatásokat igénybevevők száma. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermek- és ifjúsági korosztály valamint a leszakadó térség felnőtt lakossága számára is elérhetővé tegyük szolgáltatásainkat.

A forgalmi adatait figyelembe véve a regisztrált használók száma a megyei és országos átlag alatti. Át kell gondolni az adminisztrációs lehetőségeket a mutatók növelése érdekében, hiszen a könyvtár egyéb statisztikai mutatói átlagosnak mondhatóak. A rendezvények és a kiállítások látogatottsága jónak mondható.

A régi értelemben vett „olvasók” számának stagnálása egyrészt a megváltozott olvasási és könyvtárhasználati szokásokkal másrészt azzal magyarázható, hogy egy beiratkozott olvasó a család összes tagjának kölcsönözhet könyvet. A törvény szerint kötelezően csak a dokumentumot kölcsönzőknek kell beiratkozni

3.4. Gazdálkodás

Az intézmény költségvetése biztosítja a fenntartási, működési költségeket. Gazdálkodásunk racionális, takarékos és kiegyensúlyozott. A szigorú gazdálkodást Hajdúhadház Város Önkormányzat Városgondnokságával a folyamatos pénzügyi egyeztetés által biztosított.

A gazdálkodást segítő belső szabályzatok

A gazdálkodást a mindenkori költségvetési törvény, az államháztartási és a számviteli törvény, a mindenkori adójogszabályok az államháztartás működési rendjéről szóló rendelet, a költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeiről szóló kormányrendelet, továbbá a költségvetési szervek gazdálkodásával összefüggő egyéb jogszabályok, - ideértve a Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének rendeleteit, és határozatait – is határozzák meg.

A belső ellenőrzés működtetése

A költségvetési intézmények pénzügyi ellenőrzési rendszerének részei a FEUVE és a belső ellenőrzési tevékenység.

A FEUVE olyan pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer, melynek segítségével a költségvetési szerv érvényesíti a feladatai ellátásához szükséges vagyonnal, létszámmal és előirányzatokkal való gazdaságos és hatékony gazdálkodás követelményeit. A rendszer fő pilléreit az ellenőrzési nyomvonal, a kockázatkezelés és szabálytalanságokkal kapcsolatos eljárásrend adja.

A belső ellenőrzés feladata:

- vizsgálni és értékelni a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési rendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését;
- vizsgálni és értékelni a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét;
- vizsgálni a rendelkezésére álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások, beszámolók megbízhatóságát;
- a vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat és ajánlásokat tenni, valamint elemzéseket, értékeléseket készíteni az intézmény vezetője számára a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, valamint a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési, és a belső ellenőrzési rendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében;
- ajánlásokat és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése érdekében;

- nyomon követni az ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.

Az igazgató belső ellenőrzésének rendje:

- tartalmi munka ellenőrzése;
- gazdasági ügyek, intézményi kiadások és bevételek folyamatos ellenőrzése;
- a készpénzt kezelő alkalmazottak munkájának ellenőrzése;
- a dolgozók munkaidejének, távolmaradásának ellenőrzése.

Munkaértekezletek:

- heti ügyeleti /szombat délutáni/ beosztás megbeszélése
- heti feladatok megbeszélése
- évente egy alkalommal az év munkájának értékelése
- évente egy alkalommal az éves munkaterv megbeszélése
- folyamatosság biztosítása érdekében a mindig aktuális feladat beosztása

A belső kontrollrendszer

A működés folyamatára és sajátosságaira tekintettel kialakítani, működtetni és fejleszteni szükséges az intézmény belső kontroll rendszerét.

Olyan szabályzatokat, folyamatokat kell kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

Az államháztartás működési rendjéről szóló kormányrendelet alapján olyan kontrollkörnyezetet kell kialakítani, amelyben világos a szervezeti struktúra, egyértelműek a hatásköri viszonyok és feladatok, meghatározottak az etikai elvárások, és átlátható a humán erőforrás kezelés.

Az intézmény ellenőrzési nyomvonal a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges vagy táblázatba foglalt, vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését.

Az intézményben a kockázati tényezők figyelembevételével kockázatkezelési rendszert kell működtetni. A kockázatelemzés során fel kell mérni és meg kell állapítani az intézmény tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat.

Olyan rendszert kell kialakítani, amelyek biztosítják, hogy a megfelelő információk megfelelő időben eljussanak az illetékes szervezeti egységhez, személyhez. Szabályozni kell a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét is.

Az intézmény saját bevételi forrásai korlátozottak:

- beiratkozási díjak (A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról szóló az 1997. CXL. törvény értelmében 16 éves korig a diákok és a 70 éven felüliek mentesülnek a beiratkozási díj megfizetése alól)
- Internet használat, nyomtatás
- scannelés, fax küldés-fogadás,
- fénymásolás
- spirálozás, laminálás
- DVD kölcsönzés

Szolgáltatásaink ellenértéke minimális. A bevétel összege változó, az elmúlt évekhez képest csökkent. Egyre kevesebb az olvasni vágyó, a negatív irányú változások a könyvtárakban is érezhetőek. Sajnos a fiatalok számára is egyre inkább az Internet jelenti elsődleges információforrást.

Internethasználók statisztikai adatai között szerepelnek a nyomtatást igénybe vevők is. A 2008-as évben ez az adat igen magas. Ettől az évtől korszerű nyomtató használatára volt lehetőségünk, amely az egyetlen színes nyomtatási lehetőséget biztosítja a lakosság számára.

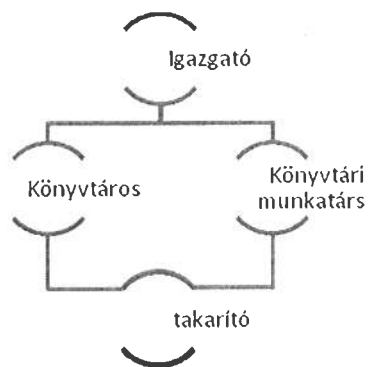
2009-es és 2010-es években az Internethasználók száma csökkent. Ezekben az években egyre többen rendelkeznek számítógéppel. Egyre több felhasználónak van okos telefonja, és Internet használati lehetősége. A látogatottság csökkenésének oka lehet még a közmunkaprogram beindítása, melynek eredménye a napközbeni „munka. Az intézményben az Internethasználatot zömében az alsóbb réteg veszi igénybe. A gyakoriságot ha nézzük a többség naponta vagy naponta többször is jön netezni. Ez járandóság függvénye is. A felhasználói kompetencia igen gyenge, hiszen a nagytöbbség csak a facebook-ot használja. Jellemző még a játék használata, valamint az utazási céllal való internethasználat pl. szállókártya nyomtatása vagy közigazgatási szolgáltatások igénybevétele, amely leginkább adóbevallások nyomtatását jelenti.

2011-től újra növekvő tendenciát mutat a használók száma. Érezhetővé vált a gazdasági válság hatása. Egyre többen visszamondják az Internet előfizetést. A nyomtatás igénybevétele is egyre magasabb. A főiskolások szinte csak ezen szolgáltatást veszik igénybe, főleg vizsgaidőszak idején és nagyobb mennyiségben.

3.5. Humánerőforrás menedzsment

Szervezeti struktúra

Az intézmény engedélyezett létszáma négy fő.

Szellemi, emberi kapacitásunk minél optimálisabb kihasználásával törekszünk a látogatók igényeinek mind szélesebb körű kielégítésére

Az intézményben kiemelten fontos, olyan motivációs légkör alakulhasson ki, amely kreativitásra ösztönzi a kollégákat. A minőségszemléletű munkavégzést be kell építeni a mindennapokba. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások minősége, nagymértékben függ az alkalmazottak motiváltságától és elkötelezettségétől.

Az elmúlt évek folyamata adta a lehetőséget, hogy az intézményben korszerű ismeretekkel és megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek dolgozzanak. Minden dolgozó elismeri a demokratikus elvű vezetés fontosságát, együttműködési készség a közös cél, hozzájárulnak a csapatmunka megvalósításához.

Legjobb tudásuk szerint járulnak hozzá az intézmény feladatainak teljesítéséhez és a munkahelyi közösség erősítéséhez, magukénak érzik az intézményt. A minőségi munka alapját az elkötelezett könyvtáros elfogadható magatartása biztosítja.

Az intézmény dolgozói közül ketten kérték nyugdíjazásukat a 40 éves munkaviszony megléte után. Az idősebb kollegák nyugdíjba vonulása az intézmény életében pozitív

változást idézett elő, a munkavégzés lendületesebb és változatosabb irányba mozdulását jelentette.

Emlékház és Galériában a múzeumpedagógiai munkát, az intézménnyel szerződésben álló Galéria Hungarica Bt. végezte. A múzeumi tevékenység az önkormányzat számára önként vállalt feladat, a város erre a feladatellátásra nem kap normatív támogatást. A Bt. az intézmény költségvetési keretéből valósította meg programjait, az intézmény infrastruktúráját használva, humán erőforrásának teljes körű szolgálatát kihasználva valósította meg programjait.

A szerződés 2006. évtől 2011. szeptember 30-ig volt érvényes. 2011. október 1-jétől 2012. szeptember 30. napja közötti időszakra új szerződés kötött. Ez a szerződés ez idő után, anyagi fedezet hiányában megszűnt.

A szerződés megszűnése után is folyamatos az időszaki kiállítások és az ehhez kapcsolódó foglalkozások szervezése, természetesen megfelelő szakemberek bevonásával.

Az intézmény munkáját közművelődési közmunkaprogram résztvevők és közcélú munkatársak segítik. Fogadjuk a főiskolai hallgatókat, valamint az Ifjúsági Községi Szolgálatban résztvevő diákokat.

3.6. Továbbképzés

A NKÖM 1/2000. (I.14.) rendelet kimondja a szakalkalmazottak továbbképzését, de mindenki egyéni lehetősége szerint hangsúlyt fektethet az önképzésre.

A TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0027 K.A.T.K.A pályázati program keretében 1 fő digitalizálás képzésben, 1 fő mentálhigiéné képzésvett részt. 1 fő segédkönyvtáros képzést végzett, akinek a 207/2011.(IX.21.) HÖ sz. határozat kimondta a létszámleépítését.

A TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0045 „Népművelőtől a kulturális szolgáltatásszervezőig” című projekt által, konzorcium keretében, Hajdúhadház Város Önkormányzat vezetésével a település kulturális szakembereinek szervezett képzése valósul meg.

A projekt célja, hogy a humán erőforrás fejlesztése révén a kulturális intézmények alkalmassá válnak az egész életen át tartó tanuláshoz és a művelődéshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítására

Egy fő „Esélyegyenlőség a szervezetekben” valamint Közművelődési szakember II. képzésen, egy fő „Kulturális örökségmenedzsment” valamint Közművelődési szakember I. képzésen, az intézmény vezetője „Környezeti fenntarthatóság a szervezetekben” továbbképzésen és „Kulturális szolgáltatásfejlesztés szakirányú” egyetemi képzésen vett részt.

3.7. Szolgáltatások

- eMagyarország Pontként közösségi Internet hozzáférés biztosítása. Beiratkozott olvasóinknak kedvezményes internet használati lehetősége, főiskolai hallgatóknak a NEPTUN rendszer ingyenes használata
- Európai Unió Alpontként EU szakkönyvek, adatbázisok elérhetősége
- Technikai eszközeink segítségével scannelés, faxolás, laminálás, spirálozás, nyomtatás, színes fénymásolás lehetősége
- HOT-SPOT, saját számítógéppel érkező olvasóink ingyenesen csatlakozhatnak intézményünk internet hálózatához
- Könyvtárközi kölcsönzés
- Látássérülteknek speciális szoftverek használata
- DVD, videofilm kölcsönzés beiratkozott olvasóknak
- NAVA archívumában őrzött, szerzői jog által védett műsorok hozzáféréseinek ingyenes lehetősége
- Sokrétű elektronikus ügyintézésben segítségnyújtás

eMagyarország Pont

Az elmúlt években a könyvtár alap és kiegészítő szolgáltatásai több ponton változtak, folyamatosan bővültek, az adott lehetőségeket kihasználva a mindenkori igényekhez igazodtak. A városban az egyetlen közösségi internet hozzáférés lehetőségét nyújtjuk az állampolgárok számára megfizethető áron.

A fenntartó által beadott sikeres pályázat eredményeként nagyteljesítményű digitális fénymásolóval a városban az egyetlen színes fénymásolás lehetőségét biztosítjuk.

NAVA Pont

A Nemzeti Audiovizuális Archívum lehetővé tette, hogy könyvtárunkból megtekinthetők legyenek a NAVA archívumában őrzött, szerzői jog által védett műsorok, filmek. Ezzel, még nagyobb lehetőséget tudunk biztosítani a Támogató Szolgálat gondozottjainak, akiket eddig is több alkalommal filmvetítéssel vártunk a könyvtárban.

HOT-SPOT, használatának lehetőségét biztosítjuk lehetőséget a saját számítógéppel érkező látogatóinknak, akik ingyenesen csatlakozhatnak intézményünk internet hálózatához.

Főiskolás és egyetemista hallgatóknak a NEPTUN rendszer ingyenes használatát biztosítjuk.

3.8. Élethosszig tartó tanulás

A könyvtárak mindig fontos szerepet játszottak az oktatás – tanulás folyamatában. Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. A felnőttképzés felértékelődött, az önálló tanulás és az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek biztosítására a könyvtárak a legalkalmasabbak. Az információ szerzés folyamatában a könyvtárak hozzásegítik a használókat a legkülönbébb információk megszerzéséhez, már a gyermekkortól kezdve minden felhasználó számára biztosítjuk az életpályát végigkísérő tudást. A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára, ennek segítése fontos számunkra. Hasznos honlapok, keresőprogramok, elektronikus katalógusok ismerete hozzásegíti a gyerekeket, hogy a világháló segítségével a kulturális értékű információk is megismerhetők legyenek.

Az információs technikák hasznosítása létszükségletté vált, hiszen a jövő embere állandó információszerzés állapotában él. Ezért is szervezünk minden évben alapokat nyújtó Számítógép és Internet használói tanfolyamokat minden korosztály számára (Kölyök-net, Info-net, Nagyí-Net).

4. Pályázati eredmények

Az elmúlt évek fejlesztései a város közművelődési rendelettel és a Könyvtárügyi Stratégiával összhangban történt.

Rövid távú céljaink megvalósultak, a hosszú távú célok közül is nagyon sok kedvező irányú változást mutat. Programjainkkal hozzájárulunk az olvasáskultúra és a digitális írástudás fejlesztéséhez, támogatjuk a nem formális és informális, valamint az élethosszig tartó tanulást.

A pályázatok nyújtotta fejlesztések minőségi változást eredményeztek a könyvtári szolgáltatások színvonalában. Kialakításra került az Integrált könyvtári rendszer, az Interaktív webportál, az akadálymentes WebOpac. Csatlakozhattunk a megye könyvtáraihoz. Közös könyvtári felület került kialakításra, biztosítjuk más könyvtárak állományának elérését.

A könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül hozzáférést biztosítunk a könyvtári adatok és szolgáltatások jelentős részéhez.

Az állományukban nem szereplő dokumentumokat könyvtárközi kölcsönzés útján biztosítjuk.

Gondozzuk állandó kiállításainkat, időszaki kiállítások rendezése folyamatos. Munkánk során folyamatosan figyelembe vesszük a használók javaslatait, a felmerülő igényeknek megfelelően bővítjük az intézmény és a könyvtár állományát, szolgáltatásait szervezzük programjainkat és kiállításainkat.

Programjainkkal őrizzük a „Múlt hagyományait”. Kiállításainkkal, rendezvényeikkel tisztelgünk a település nagyjainak emléke előtt. Információszo­lgá­lató­ként, mind értékmegőrzőként és közvetítőként a jövőben bekapcsolódhatunk a kulturális turizmusba.

2010. december 31-ig befejeződött a gyűjtemények retrospektív feldolgozása. Ez idő óta a könyvtár állományát folyamatosan, tervszerűen gyarapítása és sokoldalú feltárása biztosított. Megtörtént a könyvtári munkafolyamatok gépesítése. Elkezdődött a helytörténeti állomány digitalizálása. Az archiválás hosszadalmas és technikai feltételeket kíván, ehhez sikerült az elmúlt évben vásárolni egy speciális scennelt, amely a jövőben megkönnyíti a munkát

Különböző pályázati lehetőségek kihasználásával bővítettük anyagi erőforrásainkat. Alapfeladataink ellátása mellett legnagyobb horderejűnek mondható, hogy az elmúlt évben lezárult két Európai Unió pályázat megvalósítása.

2009.	• "Érdekeltségnövelő támogatás"	290.000,-Ft
--------------	--	--------------------

	• TIOP-1.2.3/08/01 „Árvácskák” Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastrukturális fejlesztése	14.478.000,-Ft
	• A közkönyvtárak uniós programjának támogatása”	150.000,-Ft
	• TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0027 „K.A.T.K.A Könyvtárak a Tudós Közösségekért az Alföldön”	12.680.000,- Ft
2010.	• Érdekeltségnövelő támogatás”	370.000,-Ft
2011.	• Érdekeltségnövelő támogatás”	489.000,-Ft
	• Márai program könyvtári állomány gyarapítása	649.945,-Ft
2012.	• A közkönyvtárak uniós programjának támogatása”	150.000,-Ft
	• TÁMOP-3.2.4.A-11/1-2012-0008 „Könyvtárak a hajdúság felemelkedéséért!”	8.327.960,-Ft
	• TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0117 „Múltunk emlékei”	23.635.790,-Ft
	• TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0045 „Népművelőtől a kulturális szolgáltatásfejlesztőig”	7.312.948 ,-Ft
	• HBMÖ támogatás	100.000-Ft
2013.	• Márai program könyvtári állomány gyarapítása	325.000,-Ft

	• Érdekeltségnövelő támogatás”	445.000,-Ft
2014.	• HBMÖ támogatás	40.000,-Ft
	• Érdekeltségnövelő támogatás”	357.000,-Ft

„A közkönyvtárak uniós programjának támogatására” kiírt pályázat keretében különféle programokat szerveztünk. Célunk diákság informálása az Európai Unió kialakulásáról, működéséről, a magyar kapcsolódás törekvéseiről. Fontos, hogy a tanulók ismerjék meg a munkavállalás és továbbtanulás lehetőségeit. Az Európa meséi programsorozaton gyerekek megismerhették a távoli kontinensek természeti és kulturális értékeit, az ott élő népek történelmét, szokásait, az európai fiatalok dalait és játékait. A foglalkozások végén a feldolgozott mesékből EU karácsonyi mesekönyv került összeállításra, melyet a gyerekek meseillusztrációi valamint a foglalkozások egy-egy fotói díszítettek. A foglalkozásokon az óvodás és az alsó tagozatos diákok vettek részt.

„Hegyek, völgyek, csillagok közt” című programban az iskolások interaktív formában ismerhették meg az Európai Unió kultúráját.

Az „Európai Unió diákja vagyok!” címmel pályázatot készítettek Európai Unióról, amelyben megismerhették a helybeli gimnázium tanulóinak véleményét az Európai Unióról. A város általános iskola 5. és 6. osztályos tanulók körében az Európai Unióhoz és a környezetvédelemhez kapcsolódó kérdéssort állítottunk össze. Bemutattuk az EU csatlakozásának tablókiallítását is.

A település általános iskolásai olyan játékokat, használati tárgyakat készítettek, amelyek újrahasznosítható anyagokból készültek. Célunk a tudatos környezetnevelés, játékos feldolgozás az újrafelhasználás és újrahasználás jegyében az Európai Unió környezetvédelmével, a város környezetvédelmi programjával összhangban.

„Fiatalok az Európai Unióban” című előadás keretében megismerhették a Munkavállalás és továbbtanulás lehetőségeit. „Távol az Európai Uniótól.” program vendége **Al Ghaoui Hesna** volt. A háborúk földjén című előadása és könyvbemutatója betekintést adott a Közel-Kelet történéseibe. „Pillantás Franciaországra” rendezvényen a debreceni **Alliance Francaise** Kulturális Egyesület kulturális programkínálata általános és középiskolásoknak szólt.

A **Hajdú Bihar Megyei Önkormányzat** pályázata lehetőséget adott arra, hogy részt vegyünk városnapi rendezvénysorozatban. Városunk első hiteles okleveles említésére szervezett évfordulóhoz kapcsolódóan **„Hajdúvárosok találkozója”** címmel vetélkedőt hirdettünk az „öreg” hajdúvárosok felnőtt delegációi számára.

A **TIOP, „ÁRVÁCSKÁK”** projektben az intézmény **14.875.000 forint** összegű támogatásban részesült. A használóközpontúság szellemében a könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül hozzáférést tudunk biztosítani a könyvtári adatok és szolgáltatások jelentős részéhez. A kivitelezés első szakaszában megkezdődött a könyvtári állomány elektronikus feldolgozása a Huntéka könyvtári adatbáziskezelő rendszeren keresztül. Két kliens került installálásra, illetve a saját adatbázis szerverünk is beüzemelésre került. Ezután megtörtént az S-LIB rendszerben használt, az eddig felvitt adatállomány átkonvertálása és beillesztése is az új környezetbe. Ezzel a lépéssel befejeződtek az első fázis utolsó simításai és elkezdődött az igazi minőségi munka. A HUNTEKA moduljaival integrált rendszer valósult meg, két feldolgozói licenc-szel. Az adatbázis feltöltésével hozzáférhetővé vált a könyvtár katalógusa.

A kivitelezés befejező szakaszában megkezdődött a régi és mára már elavult olvasói munkaállomások cseréje, és 6 db használói gépek installálása. Az új munkaállomások a legújabb generációs hardver és szoftver háttérrel állnak az internet és számítógép használó látogatóink rendelkezésére. A PC-k mellett lecseréltük a hagyományos technológiájú monitorokat LCD típusú megjelenítőkre. Minden számítógéphez kapcsolódik 1 db nagyteljesítményű szünetmentes tápegység, lecsökkentve az adatvesztés kockázatát egy váratlan áramkimaradás esetén. Az új munkaállomások rendszerbe állítása után, elkezdődött a munkaállomások szerver-kliens típusú hálózati struktúrába való szervezése, integrálása. Elkezdődött a helytörténeti állomány digitalizálása, online elérhetővé tétele. Korábbi pályázatból beszerzett szövegfelismerő szoftvert most kiegészíthettük két speciális szoftverrel. A képernyőolvasó program a billentyűleütések és a képernyőn látható üzenetek felolvasásával lehetővé teszi a számítógép használatát a látássérült emberek számára.

A projekt keretében a szakmai munka segítésére munkaszerződéssel alkalmazhattunk egy fő könyvtárszakot végzett munkatársat.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program, **K.A.T.K.A.** (Könyvtárak a Tudós Községekért az Alföldön) című pályázat keretében **12.680.000 Ft** összegű támogatást

nyert. A pályázat lehetőséget biztosított az intézmény számára, hogy segítsük az iskolán kívüli tanulást, a könyvtári szolgáltatásokkal megvalósítható olvasási és digitális kompetenciák fejlesztését. A használók képzési, digitális információ keresési készségfejlesztő programokon vehettek részt, célunk az információ rengetegben való eligazodás segítése. Minden intézmény jövőjét tekintve fontos a látogatók visszajelzése, ezért felmérést végeztünk a potenciális használók körében.

A pályázat eredményeként létrejött interaktív egy web-portál, távoli elérésű 24 órás szolgáltatással. Integrált OPAC keresés biztosításával csatlakoztunk a megyei közös katalógushoz.

A pályázat lehetőséget biztosított a munkatársak továbbképzésére. Egy fő munkatárs segédkönyvtáros továbbképzésen vett részt, egy fő könyvtáros „Digitalizálás, digitális dokumentumok közzététele az Interneten” tanfolyamon valamint egy könyvtáros kolleganő „Könyvtárosok mentálhigiéniája”, Önismereti kurzuson vett részt.

A programajánlók, projekt népszerűsítő kiadványok lehetőséget biztosítottak arra, hogy minden érdeklődőt tájékoztatni tudjunk rendezvényekről. A pályázat 2012. június 30-án zárult.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program **„Könyvtárak a Hajdúság felemelkedésért!”** kiírt pályázat keretében az intézmény konzorciumi pályázat keretében vesz részt, a projektgazda a hajdúdorogi Mészáros Károly Városi Könyvtár. A pályázat 2013. december 31-én zárult, melynek összege **8.327.960 forint**.

Szöveg és beszédfejlesztő képzéseket szerveztünk óvodásoknak és általános iskolásoknak, digitális információ keresési képzéseket tartottunk.

Kialakításra került a Digitális Jogok Kezelési rendszere (DRM) amely megakadályozza a jogvédett tartalmak illegális terjesztését és másolását.

Előzetes tematika alapján a pályázat tartalmazta a foglalkozásokhoz szükséges anyag és eszközszükségletet, a pedagógusok számára hasznos dokumentumokat. Olyan előadások szerveztünk, amelyek segítették a képzést tartó szakembereket, a szülőket, az óvónőket, pedagógusokat és az érdeklődőket.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program támogatási rendszerében a **„Múltunk emlékei”** pályázatán Hajdúhadház Város Önkormányzata **23.635.790 forint** összegű támogatást nyert. A projekt szakmai magvalósítója intézményünk volt.

A konstrukció célja, hogy a kulturális intézmények szélesebb körben bekapcsolódjanak a formális oktatásba, támogassa a tanórán kívüli szabadidős nem formális és informális nevelést. A megszervezésre kerülő hagyományőrző témahét keretein belül a tanulók megismerkednek a lovaglás, az íjászat, a szablyás vívás titkaival. A gyerekek interaktív módon bekapcsolódnak a hagyományőrző sportok gyakorlásába.

A néprajzi, helyismereti témahét foglalkozásai alakalmával megismerkednek a helyi népszokásokkal, a település történetével, a népi építészettel, a kismesterségek műhelyeivel, a településhez kötődő jeles személyek munkásságával. Óvodai foglalkozás kertében a népi hagyományőrzés hetében, a gyerekek népi játszóház program keretében interaktív módon ismerkednek a népi hangszerekkel, énekes népszokásokkal ismerkedhetnek meg.

Havi szakkör keretein belül az általános iskolások tudása a magyar őstörténet tanórákon nem tárgyalt tudásanyaggal gyarapszik. A gimnázium diákjai szintén számára szakkör keretében a velünk élő történelem megismerését, feldolgozását célzó programokat szervezünk. Óvodai foglalkozások alkalmával, havi szakkör keretében játékos formában megismerhetik meg a népzene és népi hangszerek világát. Autentikus mesemondó bevonásával a gyerekek ízelítőt kapnak a magyar és a roma népmesék világából. Vetélkedősorozatot hirdetünk a helyi és a bocskaikerti általános iskola tanulóinak.

A könyvtár két interaktív kirándulást szervezett a szakkör résztvevőinek a Szatmárságba, valamint a Hadtörténeti Múzeumba.

Az ismereteket előadások, rendhagyó irodalom- történelem órák kereteiben szerezték meg a diákok, a vetélkedőkhöz könyvtári foglalkozások nyújtottak segítséget a történelmi források által.

A **„Népművelőtől a kulturális szolgáltatásfejlesztőig”** TÁMOP program keretében négy település: Hajdúhadház, Fegyvernek, Hajdúdorog, Jászberény összesen 6 kulturális intézménye kapcsolódott be. A projektgazda Hajdúhadház Város Önkormányzata. A képzések ennek megfelelően több megyében zajlanak. A 2013. április elején indult projekt során 24 hónap alatt összesen 60 szakember 11 féle képzésbe kapcsolódik be. Ezen az alkalmak célja, hogy a résztvevők tudásának gyarapításán keresztül fejlődjenek a kulturális intézmények egész életen át tartó tanuláshoz és művelődéshez kapcsolódó szolgáltatásai.

Ezáltal az említett települések kulturális intézményei minél több és magasabb színvonalú szolgáltatást nyújtsanak a helyben élőknek. Ennek megfelelően a képzések között helyet kapott egyetemi szakirányú továbbképzés, OKJ-s képzés, non-profit menedzsment, fenntartható fejlődés, kulturális szakmai angol és tréningvezetés is.

A projekt intézményi partnerei közül a helyi támogatott intézmények a művelődési ház és a könyvtár közművelődési szakemberei. A támogatási időszak 2015. március 31-ig tart. A megvalósításra elnyert összeg **7.312.948 forint**.

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat támogatásával 2014. június 16-20 között kerül megvalósításra „**A múlt emlékeit őrizve**” hagyományőrző és néprajzi hét. A szünidei programon általános iskolások vesznek részt. Témái: népzene-népi hangszerek, néphagyományok, népzenei-táncbéli program, népmese-bábjáték, népi játékok-kézműves, lovaglás-hagyományőrző íjászkodás.

5. Programok minden korosztálynak

Az egyik legfontosabb küldetésünk, hogy rendezvényeinkkel felmutassuk lakóhelyünk értékeit, legyenek ezek a múlthoz vagy a jelenhez kötődőek.

Fontos, hogy a mai gyerekek megismerkedjenek múltunk emlékeivel, történelmünk jelentős eseményeivel, helyszíneivel. Minden gyereknek büszkének kell lennie arra, hogy magyar. Már óvodáskorban fontos, hogy megismerkedjenek népünk eredetével, kiemelkedő személyeivel, így a gyerekek fogékonyabbak lesznek a múlt iránt. Ez a folyamat folytatódik az iskolában. Célunk, hogy különböző korosztályú gyerekek megismerjék, és elmélyítsék ezeket a történelmi emlékeket, így kialakul és megerősödik bennük a nemzeti identitástudat, a lokálpatriotizmus és a hagyományőrzés.

Anyagi erőforrásainkat bővítettük a különböző pályázati lehetőségek kihasználásával. Alapfeladataink ellátása mellett több rendkívüli feladat is jelentkezett. A legnagyobb horderejűnek mondható, hogy három jelentős Európai Unió pályázat megvalósítása zajlott párhuzamosan az intézményben konzorciumi összefogással ill. partnerintézmények bevonásával. Olyan programokat szerveztünk, amellyel a fiatalokat „bevisszük a fiatalokat” a könyvtárba, megismerhetik szolgáltatásainkat, nőhet a regisztrált olvasók száma.

Az elmúlt évek a város kulturális életében is fejlődés időszaka volt. Intézményünk rendezvényeivel bekapcsolódott a város gazdag és színvonalas kulturális életébe, segítjük a rendezvények lebonyolítását, munkákkal segítjük a Települési Értéktár munkáját.

Rendezvényeink megtervezésénél elsődleges szempont, hogy a szorosan kapcsolódjon a városi rendezvényekhez, az intézmény profiljához, az országos programokhoz. Az időszaki kiállításokhoz kapcsolódóan szakemberek bevonásával kiegészítő programok gazdagítják az oktató munkát.

Célunk, hogy támogassuk a tanórán kívüli tanulást, a könyvtári szolgáltatásokkal megvalósítható olvasási és digitális kompetenciák fejlesztését. A Fiatal Értelmiségi Klub segítségével szervezett programok célja a fiatal korosztály becsalogatása a könyvtári rendezvényekre, valamint számukra értékes és érdekes programok szervezése.

A könyvtárak feladatvállalási szerepe is növekszik, a régi „megőrző” könyvtár felfogásából a „szolgáló” könyvtár modellje felé haladunk. A kihívások a könyvtárosokat is új eszközök és módszerek kidolgozására ösztönzik, hiszen az információ mennyiségben való eligazodás a könyvtáros közvetítő szerepét teszi szükségessé. Felnövekvőben van a „Netgeneráció”, a tanulók új generációja, akik már beleszületettek a digitális korba. A digitális szakadék pedig egyre inkább érezhető vált a különböző életkorú csoportok között.

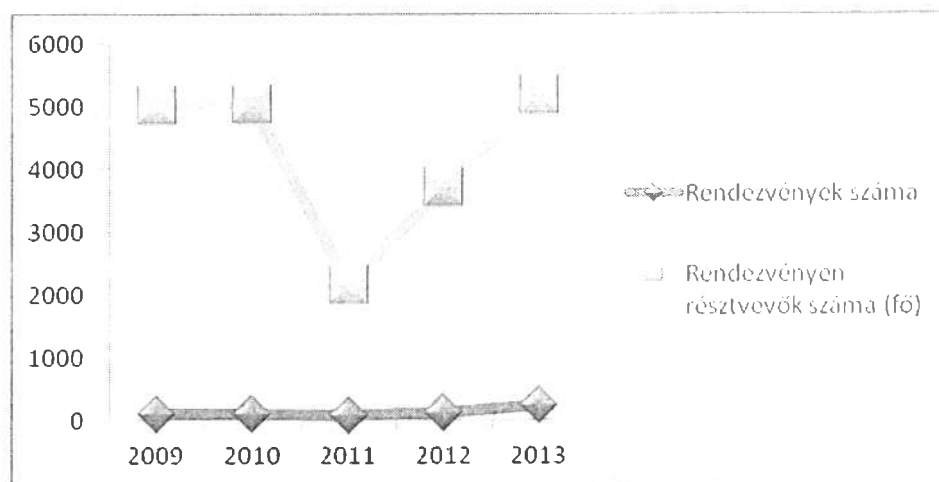
Jelen életünk a múltban gyökerezik, ezért a múlt megbecsülése fontos korunk nemzedéke számára. Elődeink hagyatékából kapnak betekintést az elődök életébe. Sajnos napjainkban a hagyományok őrzése hanyatlak, rohanó világunkban az emberek nem fordítanak kellő időt a meglevő értékek ápolására.

Ki kell nyitni a könyvtárak kapuit a világ előtt, és értékeinket hozzáférhetővé kell tenni a világhálón. A jövő könyvtárainak éberem kell figyelni a társadalom fejlődésre, alkalmazkodni kell az új információs igényekhez. Az új információs technikák elterjedése átformálja az igényeket. Ezen igények fejlődésével a könyvtár fontos szerepet tölt be a különböző korcsoportok tanórán kívüli neveléshez. Kiemelt célcsoport a tanuló ifjúság, hiszen fontos, hogy a jövő nemzedéke megismerje történelmünk és a város kulturális örökségeit, és a határon túli magyarság szellemi kincseit.

A 21. század globális, információs társadalmában is fontos a történelmi örökség megismertetése, a hagyományörző és közösségformáló rendezvények szervezése. A modern világba becsempészett érdekes és látványos bemutatókon keresztül elérhetőbbé válik az adott kor, megismertetve ezzel nemzetünk történelmét és kultúráját. A rendhagyó órák, a hagyományörző előadások több szempontból reprezentálják az adott kort. A megvalósuló programok által szélesedik az ifjúság látóköre, erősödik a magyarságtudata, növekszik érdeklődése lakóhelye épített és szellemi értékei iránt.

A rendezvények számának változása a 2009-as évtől a pályázatok függvényében megfigyelhető. Több pályázati projekt adott lehetőséget rendezvények finanszírozására. Látványos növekedést az Európai Unió pályázati források jelentettek. A „K.A.T.K.A” a „Könyvtárak a hajdúság felemelkedéséért!”, valamint a „Múltunk emlékei” projektek eredményeként rendkívüli mértékben emelkedett a rendezvények száma valamint a programokon résztvevők száma is.

2009-ben és 2010-ben 94 a rendezvények száma 5024 és 5043 fő látogatói létszámmal. 2011. évben 65 (látogatók száma 2154 fő), 2012-ben 118 volt a rendezvények száma (3719 látogatóval), 2013-ban összesen 243 rendezvényt szerveztünk, amelyen a látogatók száma 5180 fő volt.

**Rendezvények és résztvevők száma
2009-2013**

5.1. Kiemelt rendezvények

Magyar Kultúra Napja

Minden évben nemzeti himnuszunk írójára Kölcsey Ferencre emlékezünk, kiállításokkal és értéket közvetítő programokkal.

Költészet Napja

József Attila születésnapján a magyar költészet nagy egyénisége előtt tisztelgünk. Ebből az alkalomból évekig szerveztünk szavalóversenyt a város általános és középiskolás diákjai számára.

A Föld Napja

Az országos programsorozathoz minden évben csatlakozunk. Rajzpályázatok, természetfilmek vetítése, levelezőversenyek. A Zöld Kör játékos interaktív programjai felhívja a gyerekek figyelmét szelektív hulladékgyűjtés fontosságára.

EU nap

Intézményünk a Europe Direct Hajdú-Bihar Megyei Információs Alpontjaként működik. Az alpontok küldetése, hogy különféle programok szervezésével tájékoztassa a lakosságot az uniós tagság lehetőségeiről és hatásairól. Európai Unió témakörben folyamatos Internet hozzáférés lehetőségét és információk nyomtatását, uniós adatbázisok elérését, Európai uniós különgyűjtemény által szakkönyvek használatát biztosítjuk.

Kiemelt célcsoportunk az ifjúság, ezért olyan programokat szervezünk amivel közelebb hozzuk az Európai Unió szellemiségét, a fiatalok megismerhetik az Európai Unió működését. Az évek során az EU Információs Ponttal nagyon jó kapcsolat alakult ki: közös vetélkedők, EU tanóra, játékos EU ismeretek, játékos környezetvédelem az EU-ba, rajzpályázatok. Csatlakoztunk 2011-ben megrendezésre kerülő városi Európa Nap programjához is.

Gyermek Nap

Május utolsó vasárnapja mindig a gyermekeké. A városi Gyermek Nap programjaihoz minden évben folyamatosan csatlakozunk. Emlékeztet volt számunkra is a **Burattino Bábszínház előadása az Égerházi Imre Emlékház udvarán**, az **Ákom-Bákom** bábcsoport, a **Palinta együttes** interaktív programja az intézmény udvarán.

Ünnepi Könyvhét

Ez alkalomból Író-olvasótalálkozókat szervezünk. Vendégeink voltak már Schäffer Erzsébet, Fábíán Janka író. Megismerhettük Csordás Ica caminói gondolatait. Vargáné Pozsár Edit íróval a gyerekek tölthettek kellemes délutánt. Rostás Farkas György segítségével a roma és nem roma gyerekek megismerhették a cigány kultúrát, néphagyományait. A megismert mesékhez illusztrációt készítettek.

Népmese Nap

Ezen Benedek Elekre, a nagy székely mesegyűjtőre emlékezünk. Vendégeink között említhetjük Berg Judit írónőt, Urbán Istvánt és Urbánné Lantos Éva bábművészeket. Megemlékeztünk Szepes Mária ifjúsági íróról.

Őszi Gyermekkönyvnapok

Országos rendezvénysorozathoz minden évben csatlakozunk. Rendhagyó történelem óra keretében volt már vendégeink Kiss Attila író ősmagyarkutató, Figura Ede előadóművész, Sohonyai Edit írónő, Vig Balázs író.

Magyar Nyelv Napja

2011-ben az országgyűlés november 13-át a Magyar Nyelv Napjává nyilvánította. Ezzel lehetőséget teremt arra, hogy évente egyszer a közfigyelem hivatalosan is ráirányuljon a szellemi-kulturális örökségünk és nemzeti identitásunk alapját jelentő magyar nyelvre. Ez idő óta Kazinczy Ferencre emlékezünk. Szilassy Eszter „Nyelvhelyesség” címmel érettségire felkészítő előadása, Kiss Tamás egyetemi docens nyelvész „ Szlengről ” tartott előadást gimnazistáknak. Bencze Attila íróval találkozhattak rendhagyó irodalom óra keretében a diákok. 2013-ban ehhez a naphoz kapcsoltunk egy rendhagyó irodalomórát, amely a trianoni időszak irodalmát mutatta be.

Megye Nap

Minden évben november 22-én Égerházi Imre festőművész előtt tisztelgünk. Közös kiállításokat és rajzpályázatokat szervezünk a Földi János Kéttannyelvű Általános Iskolával.

Város Nap.

Kiemelt programot jelent a városi rendezvénysorozat. A hajdúk letelepítésének 405. évfordulója alkalmából meghirdetett pályamunkák eredményhirdetése is ehhez a naphoz kapcsolódott (Képzelt riport, Akikre büszkék vagyunk, Nagyanyáink meséi).

5.2. Országos és megyei programok

Csatlakozunk országos és megyei programsorozatokhoz: „Barátunk a könyv” olvasónapló pályázat, Internet Fiesta, Internet Világnap, Könyvtárak összefogása a társadalomért.

Könyvtárak összefogása a társadalomért

Az országos rendezvénysorozat egy hét eseményeit mindig valamilyen téma, a kapcsolatok, a család, a generációk, az egymásra figyelés, szempontjait szem előtt tartva tervezik.

2009.

- **„Társas Nagy”**: „A lélek utazása”. A lélek és a test egészségvédelme, mentálhigiénié előadás
- **„Fűben – fában orvosság”** . Az egészséges táplálkozás
- **„Egészséges Nagy”** nap. Egészséges életmód jegyében
- **„Netre fel Nagy”**. Unoka és nagyszülő Internet használata, amely egész héten ingyenes

2010.

- **Egészséges a család** – Előadás az egészséges életmód jegyében
- **Olvas a család** – „Vértanuk nyomában” könyvtári foglalkozás
- **Tanul a család** –időszaki kiállítás megnyitója
- **Játszik a család** –Ismeretterjesztő néprajzi vetélkedő családok részére

2011.

- **„Beszéljünk egymással, tanuljunk egymástól”** Öröklődő tudás. Élő emlékezet.
- **Praktikus tudás.** Játékos környezettudatos foglalkozás
- **Tanulás a tudásért.** Tanulási technikák elsajátítása
- **Játékkal a tudásért.** Ismerkedés a drámajátékkal. Bemutató foglalkozás szülőknek, pedagógusoknak.

2012.

- **„Élő emlékezet”** Nagyanyáink receptjei” Elődeink ünnepi asztala pályázati felhívás
- **Társas Időskor:** „Öreg ember, nem vén ember”
- **Generációk találkozása a könyvtárban.** Aktív beszélgetés olvasmányélményekről közreműködik
- **Biztonságos időskor:** „Humorral a biztonságért” BRFK rendőr százados prevenció előadása
- **Játékos időskor”NETre fel!**

2013.

- **7határon innen és túl:** „Kulturális sokszínűség
- **Baráti O-ben:** Barátság – szerelem. „ÉN+TE és ŐK” – gondolatébresztő beszélgetés nemcsak párkapcsolatokról.
- **Egymásra figyelve, egymást segítve:** Lélekemelő szavak, tettek. Utazások lélektől – lélekig.
- **Családi O-ben:** Generációk találkozása a könyvtárban. „Világjáró nyugdíjasok és fiatalok”.

5.3. Kihelyezett programok

- „Misszióban jártam” az afganisztáni kiküldetés (MH katonai programja)
- Kommunikációs készséget segítő Patakiné Puja Mária előadása
- „Gyengédség és intimitás” A-ha program keretében Dr. Demeter Miklós szülész-nőgyógyász szexuális és mentálhigiénés előadása
- Divathóbort, Mojzesné Dr. Székely Katalin kandidátus előadása,
- Dr. Hadházy Jenő előadása a gyermek pszichológiai fejlődéséről
- AYALA-rendőrszázados a BRFK munkatársának prevenciós előadása
- Zajácz György csillagászati előadása
- Erőszakmentes kommunikáció, Rambala Éva előadása
- Oláhné Mednyánszky Krisztina pszichodráma-vezető előadássorozata (Agresszió üzenete, Krízis, Válság, Előadás a párkapcsolatokról)
- Egészségmegőrző programok, vérnyomásmérés, könyvbemutató az egészséges életmódról, író-olvasó találkozó a Támogató Szolgálat gondozottjainak

5.4. Pályamunkák

Az intézmény az elmúlt években több pályázatot is hirdetett diákoknak és felnőtteknek.

- **Receptgyűjtés** hagyományos hajdúhadházi receptek és elkészítési módjai, a település étkezési szokásai mind az ünnepnapok és az ünnepek terén. Hogyan oldották meg a tartósítást.
- **„Képzelt riport iskolám névadójával”,** általános és középiskolásoknak bemutatták az iskolája névadójának életútját.
- **„Akikre büszkék vagyunk”** amely bemutatta a település neve embereinek életútját és munkásságát, vagy esetleg ma élő személy életútját. (Készülhetett családtagról, ismerősről, pedagógusról, vagy arról akinek élete a pályázó számára meghatározó volt)
- **„Nagyanyáink meséi”** településen élők mindennapi életéről és szokásairól (disznótor, lakodalom szüret, családi események stb..)
- **Fog és szájapolás, EU TOTÓ**
- **„Régmúlt idők Húsvétja”** Locsolóvers gyűjtése nemtől, kortól, függetlenül.
- **Helyismereti vetélkedő** település nagyjairól
- **„Meseíró pályázat”** környezet és természetvédelem témakörben
- **„Alkotás készítése”,** a káposzta termesztéséhez kapcsolódó megadott témakörben.
- **„Mentsük meg a Földet”** Rajzpályázat
- **„Én és a nagyszüleim”** rajzpályázat
- **„Emlékezés Érházi Imre festőművészre”** rajzpályázat

5.5. „Találkozunk a könyvtárban”

Olvasásnépszerűsítő programokat szervezünk. Aktív könyvtárba járók könyvajánlókat írnak, amelyet megjelentetünk a helyi újságban és közé tettünk az intézmény honlapján. A „Stilton olvasónapló pályázat” nagyon népszerű volt a gyerekek körében. Játékos és interaktív előadásokat szervezünk, az olvasás szépségéről, az olvasás és tanulás módszertanáról, technikájáról.

Tematikus könyvtári foglalkozások

Játékos formában sajátíthatják el a gyerekek a könyvtárhasználati ismereteket (pl. könyvtári kincskereső, QR kód használata). Ezen kívül különböző témában mesefeldolgozások, természetvédelmi filmvetítések várják a csoportokat, húsvéti kézműves foglalkozásokat, családi programokat szervezünk pl. gyertyamártás.

Állandó és időszaki kiállításainkhoz tárlatvezetéseket, programokat szervezünk előre bejelentkezett időpontok alapján a célcsoportoknak.

Megemlékezések

A Hajdúhadházhhoz kötődő személyekre emlékezünk különböző szervezések alkalmával (Vers és mesemondó délután, Helyismereti vetélkedő, Földi Nap, Szilágyi Dániel, É. Kiss Sándor pályázat).

Egészségmegőrző programok

Szalayné Kónya Zsuzsa dietetikus „Én nem eszem margarint, mert védem az egészségem” című előadása. „A kamaszkor nehézségei” címmel tartott előadást Dr. Balogh Klára családterapeuta.

Fiatal Értelmisségi Klub

A klub célja, hogy fiataloknak szóló programokat szervezzünk a fiatalok bevonásával pl. „Önismeret és önmegvalósítás” című előadás, Fiatalok lendületben program bemutatása, „Fiatalok az Európai Unióban” címmel munkavállalást ismerhették meg az EU-ban, „Tanulni mindig érdemes” címmel pedig diákok-meséltek diákoknak, a középiskolai élményeikről.

5.6. Közösségi programok

„Zenebölcsi” február óta heti rendszerességgel, Baba mama zenés program, indult, június hónaptól Baba mama zenés torna várja az érdeklődő kismamákat.

„Hadházi daloló,” Joób Árpád népzene kutató várja a dalolni vágyókat, akinek vezetésével érdekes történeteket hallhatnak a néphagyományokról, a népzenéről. Ez az alkalom egy csalogató és beharangozó volt program az őszi folytatáshoz.

Generációk találkozása

Programjainkkal próbáljuk az eltávolodó generációkat egymáshoz közelebb hozni. Programjaink pl. Adventi irodalmi műsor, Mesélj Nekem nagy!... Mesedélután nagymamákkal és unokákkal, Unoka nagy! Internetes vetélkedő, „Nagyanyáink gyógyfűvei” Nagypapák játéka, Helytörténeti vetélkedő, ahol a csapatok kiegészültek a család tagjaival szülőkkel, nagyszülőkkel.

Szünidei programok

Változatos és tartalmas foglalkozásokat kínálunk a gyerekeknek: játékos vetélkedő és könyvtárhasználat, Kölyök-Net, hagyományörző és néprajzi programok.

5.7. Esélyegyenlőség jegyében

A hátrányos helyzetű olvasók megfelelő könyvtári ellátását biztosítani kell, hiszen a könyvtáraknak a szolgáltatások ugyanolyan széles palettáját kell nyújtania számukra, mint az egészséges társaiknak. Ennek szellemében bővítjük szolgáltatásaink körét, fejlesztjük öregbetűs és hangoskönyv állományunkat is.

Az esélyegyenlőség növelése érdekében az intézményünk fokozatosan bekapcsolódik különböző pályázatokba. Ezek segítségével nemcsak az egészséges emberek számára biztosítjuk az információkhoz való szabad hozzáférést. Pályázatok eredményeként lehetőség nyílt hagyományos könyvtári dokumentumokat felolvasó szoftver, lapolvasó, és képernyőnagyító program vásárlására. Segítséget szeretnénk nyújtani ahhoz, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz a fogyatékkal élő emberek és egészséges társaik, hátrányos helyzetű fiatalok, hogy megismerjék egymás problémáit, gondjait, és értékeit. Ezért szervezünk számukra közös programokat, melynek résztvevői SNI-s gyerekek és a Támogató Szolgálat helyi, téglási és a bocskai kert gondozottjai valamint a Fehér Bot Alapítvány gondozottjai. Bábelőadás, kézműves foglalkozások, Rózsa Dezső vak író

zenés-irodalmi műsora, Zöld Kör játékos programjai, „Régmúlt idők filmjei” címmel filmvetítés stb.

5.8. Vetélkedők

A helyi diákoknak a lokálpatriotizmus szellemében hirdetünk levelezőversenyeket, interaktív vetélkedőket. A tanulók játékosan ismerkedhetik meg városunk történetét, jeles személyiségeit, a könyvtár állományát és használatát.

Helytörténeti vetélkedőt és kiállítást szerveztünk az intézmény elmúlt 60 évének munkásságát bemutatva.

„Elődeink nyomában” Városunk első hiteles okleveles említésének 700. évfordulójára emlékezve a városnap rendezvényt sorozathoz csatlakoztunk három fordulós helyismereti és néprajzi vetélkedővel általános és középiskolás diákok számára. Az első forduló egy levelezőverseny volt, amely „Bocskai és hajdúi” címmel írásos feladatsort kaptak a diákok, valamint „Bocskai seregében harcoltam” címmel fogalmazást készítettek. A szünidei program egy helyismereti és néprajzi kutatómunka „Élő emlékezet” címmel, a csapatok adott témában pályamunkát készítettek, melyet ősszel megelevenítettek a gyerekek. A diákok előadás keretében ismerkedtek nagyanyáink gyógyfüveivel, és nagyapáink játékaival.

A döntő a legjobb csapatokkal és családtagokkal került megszervezésre. Az interaktív vetélkedőt ügyességi feladatokkal egészítettük ki.

QR kód használatára épülő játékos vetélkedőt szerveztünk általános iskolásoknak. A telefonra egy alkalmazás letöltése után a kód beolvasása vált lehetővé, amely a tanulókat könyvhöz irányította ahol a játékos feladatokat találták. Játékosan, a modern technikát alkalmazva, észrevétlenül csempésszük be a könyvtárhasználatot.

5.9. Képzések

Digitális írástudás képzéseket szervezünk minden évben egy-egy célcsoportnak: gyerekeknek, nyugdíjasoknak, felnőtteknek. A Nagyi net, Info-Net, Netre fel Nagyi! KölyökNet, lehetőséget ad a játékos virtuális kalandozásra.

A digitális eszközök használói között mély szakadék húzódik. A számítógép és internethasználók legfiatalabb korcsoportja digitálisan szocializált, digitális kompetenciákkal és írástudással bír. A digitális írástudás szintje az életkor növekedésével csökken, a korcsoportok között egyre nő a „digitális szakadék.”

A hatalmas információ mennyiségben való eligazodás, a keresési módszerek és eszközök hatékony használata a könyvtáros közvetítő szerepét teszi szükségessé.

Jim Morisson gondolata a könyvtárosokra is igaz. „Vannak dolgok, amiket ismer az ember. És vannak dolgok, amiket nem. Az ismert és az ismeretlen között pedig ajtók vannak – ezek vagyunk mi.”

„Könyvtárak a Hajdúság felemelkedéséért!” pályázati program kertében tartott digitális írástudás képzése 2012. november 26-tól 2013. április 26-ig több mint 250 fő vett részt, akik megismerkedtek a számítógép felépítésével és használatával, elsajátították az internethasználat és a szövegszerkesztés alapjait.

Szövegértő fejlesztő képzések szervezésére adott lehetőséget „Könyvtárak a Hajdúság felemelkedéséért!” pályázati programja. Az óvodák számára 10 óra hagyományos népi játékokra és táncra, és 10 óra a mesék feldolgozására és anyanyelvi játékokra épült. Iskolák esetében a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeknek a képzéseket logopédus szakember tartotta, óvodák esetében a képzések lebonyolításában óvodapedagógus és fejlesztő pedagógus vesz részt.

5.10.Egyéb programok

Helyet biztosítunk különböző kulturális értéket közvetítő rendezvényeknek.

- városi óvodások versmondása
- Téli Könyvtári Esték sorozat
- megyei könyvtárosok szakmai találkozója

6. „ Könyvtárak a Tudós Közösségéért az Alföldön”

A könyvtárak felelősek az olvasás népszerűsítéséért, ezért elsődleges feladatunk az új társadalmi csoportok bevonását célzó programok kialakítása. Átfogó cél volt az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, új társadalmi

csoportok bevonását célzó programok szervezése. Az összeállított programok 0-99 éves korig lehetőséget biztosított a kikapcsolódásra, az önművelődésre és a szórakozásra. A projektnek köszönhetően a könyvtári rendezvényeken, emlénapokon, ismeretterjesztő előadásokon, versenyeken, író-olvasó találkozókon, kézműves foglalkozásokon több mint ötezren vettek részt.

7. „Könyvtárak a Hajdúság felemelkedéséért!”

A projekt a tanulást segítő könyvtári szolgáltatások, olvasási kompetenciák, illetve a dokumentum- és információszolgáltatási rendszer fejlesztését kívánta megvalósítani. Hosszú távon hozzájárul a közoktatásban résztvevők olvasási kompetenciájának fejlesztéséhez és az információhoz való hozzáférés területi különbségeinek csökkentéséhez. Átfogó célja, hogy a könyvtári rendszer jobb hatásfokkal szolgálja a minőségi oktatást, a formális oktatáson kívüli képzést és tanulást, olvasási és digitális kompetenciák fejlesztését. Javítja a könyvtár helyi és térségi igényeket kielégítő szolgáltatásainak minőségét és hatékonyságát. A pályázat célcsoportjai a gyermek- és ifjúsági korosztály, valamint az oktatás szakemberei.

A város pedagógusai olyan előadásokat hallhattak, a mese jelentőségéről, a gyermek pszichológiai fejlődéséről, az erőszakmenetes kommunikációról. A gyerekeknek pedig író-olvasó találkozókat, bábelőadásokat, interaktív zenei programokat szerveztünk. Vendégünk volt Kádár Annamária, mesepszichológus, Rambala Éva tréner, az Ákom -bákom Bábcsoport, a Palinta Társulat, Vig Balázs író,

8. „Múltunk emlékei”

8.1. Szakköri foglalkozások

Cél, a velünk élő történelem megismertetése, a tananyag kiegészítése a tanórákon nem tárgyalt tudásanyaggal, az ismeretanyag bővítése, a helyi hagyományok ápolása, a magyarságtudat és a lokálpatriotizmus erősítése.

- **„Emlékezzünk régiokról”**

A szakköri foglalkozás célja a velünk élő történelem megismerése, a tananyag kiegészítése a tanórákon nem tárgyalt tudásanyaggal. A szakköri foglalkozás témája az ősmagyarok élete és fegyverzete, a magyar mese és mondavilág. Közös emlékeztek meg az „elfeledett” Pozsonyi csatáról, megismerhették a székely-magyar rovásírás titkait.

Megismerhették a hagyományörző íjászatot, megtudhatták mi az ősi magyar íjászat és azt, hogy mit jelentett az íj az ősmagyarok életében. Az ősi magyar íjászat gyakorlati foglalkozásán kipróbálhatták az íj felajzásának biztonságos mozdulatait, megismerték a védőfelszerelés fontosságát. A foglalkozások résztvevői általános iskolás tanulók voltak. A résztvevők kirándultak Budapestre a Hadtörténeti Múzeumba, ahol interaktív foglalkozás keretében bővítették ismereteiket az ősmagyarok életéről.

- **„Az 1956-os forradalom és szabadságharc emléke”**

Szakköri foglalkozás célcsoportja gimnazisták voltak, ahol a diákok megismerték az 56'-os forradalom és szabadságharc előzményeit, a vidéki és a debreceni eseményeket, a forradalom leverésének okait, a megtorlás eseményeit. A budapesti események ismertetése után bemutatásra került a magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi háttere is.

A szakkör tagjai részt vettek az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére szervezett kulturális megemlékezésen és beszélgetésen, megtekintették az MH 86. Szolnoki Helikopterbázis kiállítását, ahol több mint száz makett került bemutatásra. A diákok előadást hallgattak a magyarországi légiháborúkról és a magyar légierő fejlődéséről is.

- **„Horthy-korszak” mindennapjai**

A gimnazisták az előadássorozat alkalmával feldolgozták a „Horthy-korszak” eseményeit. Végigkísérték Horthy Miklós politikusi pályafutását valamint annak megítélését. A gazdasági, társadalmi és mindennapi élet bemutatása, Magyarország nemzetközi és külpolitikai helyzete fontos adatokat közölt a hallgatósággal. A rendhagyó történelem óra címe a „Nők szerepe a világháborúban.” Az előadás alkalmával hallhattunk a női szerepek változásáról, valamint arról hogy a háború milyen hatással volt a nők szerepének változására.

A program része volt egy rendhagyó történelem óra és előadás, melynek

- **„Trianon” és a magyar társadalom”**

A szakköri foglalkozáson a gimnazisták megismerkedtek a Trianoni diktátum körülményeivel, és következményeinek történelmi és irodalmi vonatkozásaival. A résztvevők megtekintették Koltay Gábor Trianonról szóló filmjét, valamint rendhagyó irodalom óra keretében megismerték a korszak irodalmát „Trianon és a magyar társadalom” címmel. Filmvetítéshez étkeztetés is tartozott.

- **Óvodai néprajzi havi szakköri foglalkozás**

Óvodai foglalkozások keretében lehetőség nyílt népzenei és népi hangszerek játékos formában való megismerésére, autentikus mesemondó bevonásával a gyerekek ízelítőt kaptak a magyar és a roma népmesék világából. A foglalkozások alkalmával közös bábkészítéssel és közös bábelőadással elevenítették fel az aktuális népszokásokat. Kézműves foglalkozások alkalmával készítettek, csákót, pártát, készítettek húsvéti tojást különböző technikával. Megismerték a tavaszi népszokásokat (a húsvéti szokásokat, a májusfa állítás hagyományait, a pünkösdi játékokat). A program része volt az őszi és téli hónapokhoz kapcsolódó népszokások megelevenítése (szüret, Márton Nap, Mihály nap, Luca nap, Betlehemezés, Adventi szokások) valamint kézműves foglalkozások (agyagozás, bőrizés, rongybaba-csutkababa készítés...).

8.2. Témahetek

- **„Hagyományőrző témahét ” óvodásoknak**

Népi játszóházi program keretében, az óvodások megismerhették a Márton Napi népszokásokat. A kicsik nemcsak nézői, de részesei lehettek a zenés dramatikus játékoknak, a táncháznak, a népi hangszerbemutatónak, kézműves foglalkozásnak. Az itt elkészített lámpást a gyerekek haza is viheték.

- **„Hagyományőrző témahét” általános iskolásoknak**

A megrendezésre kerülő 4 napos hagyományőrző témahét keretében a tanulók megismerkednek az íjászat és a szablya vívás titkaival. Interaktív módon bekapcsolódtak a hagyományőrzésbe. A programsorozat keretében helyi gyűjtő mutatta be csodálatos szablagyűjteményét. Egy közeli tanyára látogatva megismerkedtek a kovácsmesterséggel, ahol végig néztek egy igazi lópatkolást. A program végén mindenki kapott egy uzsonnás csomagot. Kézműves foglalkozáson a bőrművesek munkát is kipróbálhatták.

- **„Régen volt, hogy is volt”**

Az általános iskolásoknak szervezett néprajzi témahét Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei körutazással indult. A tanulók megismerték a megye népi építészetét, és interaktív foglalkozáson vettek részt, ahol a Szatmári-béke és a Rákóczi szabadságharc eseményeivel ismerkedtek. Helyi népszokásokat gyűjtöttek, megismerték a hajdúság népi építészetét, hallhattak Hajdúhadház településtörtérel, városunk jeles személyeiről, valamint

az utcanevek eredetéről. Megismerték a földművelés és állattartás hagyományait, a régi gyermekjátékokat, a sütés főzés hagyományait. A program része volt a helyi hagyományos ételek kóstolója is. Megtekintették „Hajdúhadház egykor és ma” fotókiállítást, valamint az iskolatörténeti és a néprajzi kiállítást. A témahetet a Hajdú Néptáncegyüttes műsora és interaktív táncháza zárta. A gyerekek közös kutatómunkán vettek részt, melynek eredménye egy „Múltunk emlékei” kötet.

8.3. Vetélkedők

Vetélkedősorozatot hirdettünk Bocskaikert és Hajdúhadház általános iskolái számára. A vetélkedő két forduló volt, amely háziversenyből és egy Hajdúhadházon megrendezésre kerülő területi fordulóból állt. Az elméleti fordulóra központi feladatlapok kerültek kiküldésre.

- **„Bocskai és a hajdúk”**

A verseny témája a fejedelem és munkássága, a hajdúk fegyverzete és viselete, a hajdútánc és az Álmosdi csata. A területi forduló feladata egy prezentáció készítése volt, a csapatok által kihúzott témákból. A területi fordulón a Torzsás Néptáncegyüttes szakmai irányításával a gyerekek megtanulhatták a hajdúsági és hortobágyi tánc elemeit és lépéseit.

„Magyar Őstörténet”

A verseny témája az ősmagyarok élete, fegyverzete, a magyar mese és mondavilág valamint a rovásírás. A területi forduló feladata egy jelenet előadása volt előre adott témában a magyar mese- és mondavilágból. A területi fordulóra minden csapat készült, egy általuk kihúzott téma dramatikus előadásával. Az előadásmód kötetlen volt a csapatok számára.

„Néprajzi kincseink”

A verseny témája a népi kismesterségek, népi hangszerek, népszokások. A területi forduló a Hajdúhadházon levő néprajzi kiállítás anyagára épülő interaktív vetélkedő volt. A területi fordulóra minden csapat készült, a kiállítás anyagának előzetes megtekintésével.

9. Kulturális utak

Kirándulni vágyóknak szervezünk kulturális utakat a Nyírség utazási iroda által.

2009.

- Szeged-Ópusztaszer

- Pannonhalma-Győr
- Körösfeketetői vásár

2010.

- Szlovákiai paradicsom
- Gödöllő

2011.

- Nagykároly-Zilah-Szödemeter
- Barangolós Nógrád megyében: Hollókő

2012.

- Bécs

2013.

- Budapest, Hadtörténeti Múzeum
- Szabolcsi körutazás

10. Időszaki kiállítások

Változnak az idők, és vele együtt változnak az igények is. Új utak nyíltak, és nyílnak meg folyamatosan előttünk az időszaki kiállítások megszervezése során is. A kollégáimmal együtt szőtt közös tervek folyamatosan valósulnak meg.

2012.

November

Égerházi Imre Emlékkiállítás a Földi János iskolával közös kiállítás, az iskola aulájában

„Repülő és harci jármű makett-kiállítás”. A Magyar Honvédség Szolnoki Repülőbázisának egy napos kiállítása és előadása, több mint 150 fő résztvevővel.

Város Nap. „Bocskai és kora.” Numizmatikai kiállítás a Déri Múzeum gyűjteményéből és magángyűjtők válogatott anyagából.

2013.

Magyar Kultúra Napja

Népi hangszer kiállítás. Vendégünk Csík János, volt. A kiállításához népzenei program a Pergő Népzenei Együttessel és Joób Árpád népzene kutatóval. A programsorozat résztvevőinek száma több mint 300 fő volt.

A magyar pénz története napjainkig. A kiállítás hazánk 1100 éves pénztörténetét mutatta be a dénártól a forintig. A helyi magángyűjtő anyagából több száz érme és bankjegy vált láthatóvá az érdeklődők számára.

Horthy korszak kitüntetései. A kiállítás hajdúböszörményi magángyűjtő válogatott anyaga amely bemutatta a Horthy rendszer kitüntetéseit 1918-1945 közötti időszakból.

Mese születik. Bábkiallítás az Urbán házaspár anyagából. Ehhez kapcsolódó bábelőadásokon a bábművészek elvárásolták a gyerekeket. **A programon résztvevők száma 130 fő.**

A „Fantázia művészete.” A kiállítás különleges volt. Fiataloknak szólt, fiatal kiállítókkal, fiatal látogatókkal. Célja, a fiatal művészek festményein keresztül kerüljön bemutatásra a kreatív művészet egyik szeglete.

„Itthon vagy Magyarország, Szeretlek”

A város csatlakozott a hagyományteremtő céllal meghirdetett Szent Mihály Napi országos programsorozathoz. A hétvége fő feladata volt, hogy népszerűsítse hazánk múltbéli és jelenkori értékeit, a települések közösségformáló erejét. Intézményünk hagyományörző kiállítás szervezésével vett részt a rendezvényen. A hajdúdorogi Íjászok és a helyi Hagyományörző KSE közös kiállításán, interaktív foglalkozásán vehettek részt a gyerekek és az érdeklődők. Az interaktív programon résztvevők száma több mint 150 fő.

Vadászati kiállítás

A vadászok tartottak tárlatvezetést, ahol előre bejelentkezett óvodai és iskolai csoportokat fogadtuk. Minden alkalommal a „Tizenkét hónap az erdőn” c. film egy-egy hónapját vetítettük le a gyerekeknek, majd a vadászok meséltek a kiállított trófeákról. A programokon résztvevők száma közel 500 fő volt.

Égerházi Imre emlékkiállítás

A tárlatot a családi gyűjteményből válogatta a művész fia. Ehhez kapcsolódóan került meghirdetésre egy rajzpályázat, amelyre az iskolából több mint 100 gyerek készített alkotást. A gyerekek a kiállítás megtekintése után kaptak ihletést rajzaik elkészítésre. Az ünnepségnek, a rajzpályázatból készült kiállításnak a Földi iskola aulája adott otthont, valamint a szakmai munkát is biztosította.

2014. évi programok

Január

Magyar Kultúra Napja.

- „A végvári vitézekről a '48-as vitézekig”

Bajvívó Magyarok Hagyományörző Egyesület korhű kiállítással és rendhagyó történelem órával, tárlatvezetéssel várta az érdeklődőket és a csoportokat. Az egész napos programon megismerték a végvári vitézi történetét, harci bemutatókat láthattak. A nap folyamán több mint 300-an vettek részt a programokon.

Február

- Emlékezés a 100 éve született É. Kiss Sándor a nyelvészre. A család által meghirdetett pályázat eredményhirdetése
- Valentin Napi program fiataloknak
- általános iskolásoknak és óvodásoknak
-

Március

- „Egy antikvárius Isztambulban” Emlékkiállítás Szilágyi Dániel életútjából
- Joób Árpád népzene kutató népzenei programja általános iskolásoknak
- Felnőttoktatás résztvevőinek könyvtári óra, településtörténet bemutatása
- Könyvtárbemutató foglalkozás a Református Óvodának. Résztvevők óvodások, szülők, nagyszülők, óvónők
- Tavaszi kézműves foglalkozás. Résztvevők SNI-s gyerekek

Április

- **Költészet Napja.** „Esti Kornél” irodalmi műsor. Helyszín gimnázium aulája
- Joób Árpád népzene kutató népzenei programja általános iskolásoknak
- Húsvéti kézműves foglalkozás
- „Egy antikvárius Isztambulban” című kiállítás megtekintése a gimnázium osztályai által
- **Föld Napja.** „Szelektív hulladékgyűjtés”. A Zöld Kör Játékos programja általános iskolásoknak
- Játékos helytörténeti vetélkedő a QR kód használatával

Május

- **Európa Nap.** EU tanóra. Kozma Kornélia Europe Direct Információs Pont képviselőjének programja
- Joób Árpád népzene kutató népzenei programja a Földi Iskola aulájában (résztvevők kb 90 fő)
- **Hajdúhadház néphagyományai.** Program és kézműves foglalkozása Hajdúsámsoni általános iskolásoknak
- „Hadházi daloló” Joób Árpád népzene kutató várja a dalolni vágyókat
- **Gyermek Nap.** Dobrossy Zoltán bűvész mutatványa. Helyszín: Játsszótér

Június

- **Ünnepi Könyvhét.** „Ó azok a csodálatos állatok” Találkozás Telegdi Ágnes íróval
- **Mandalák világa.** Pál Ágnes mandala festőművész kiállítása

Augusztus

A könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásról) és az állományból történő törlésről a kulturális miniszter és a pénzügyminiszter 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM számú együttes rendelete határozza meg. A rendelet alapján a teljes körű leltározás a könyvtár állományának egészére kiterjed. Az időszaki leltározást 25 001-75 000 könyvtári egységgel rendelkező könyvtárak 5 évenként, kell végezni és a legalább minden második időszaki leltározáskor teljes körű állományellenőrzést kell végrehajtani. A leltározás időtartama alatt augusztus hónapban könyvtári szolgáltatások szünetelnek.

Szeptember

- **Népmese Nap.** Kalamajka bábszínház műsora
- **Hajdúhadház sportélet régen és ma.** Relikviák és ereklyék. (Ehhez kapcsolódó kísérendezvények)

Október

- **Országos Könyvtári Napok!** Élő emlékezet - Múltunk értékei. Okos könyvtár. Együtt az egészségünkért. megosztott örömök.
- **Őszi Gyermekkönyvnapok.** „Az őslények világa” dr. Főzy István őslénykutató programja általános iskolásoknak
- **Az ókori Róma.** Fotókiállítás. Dr. Szabó Edit a Debreceni Egyetem docensének előadássorozata
- **„Repülő és Harcijármű makettek”** a MH. 86.Szolnoki repülőbázis kiállítása és ehhez kapcsolódó előadások

November

- **Megye Nap.** Égerházi Imre Emlékkiállítás.
- **Magyar Nyelv Napja**
- **Találkozunk a könyvtárban.** „Vámpírkultusz”

December

- **Város Nap.** „A magyar kultúra csarnokai” Máté András fotóművész kiállítása
- **„Hadházi daloló”** Joób Árpád népzenekutató várja a dalolni vágyókat
- **„Múltunk emlékei”** Téma nap a bocskai kert és a helyi általános iskolásoknak
- **Joób Árpád népzenekutató** népzenei ismeretterjesztő programja általános iskolásoknak

11. Becsalogatók

Elsődleges feladatunk az olvasáskultúra fejlesztése, a könyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő, új társadalmi csoportok bevonását célzó helyi programok kialakítása.

Szokatlan eszközökkel olyan embereket is megszólítunk, akik nem tagjai a könyvtárnak. Különleges alkalmakhoz kötődően kedvezményes beiratkozási lehetőséget, egyénre szabott könyvtárbe mutatásokat, változatos szolgáltatásokat kínálunk.

Valentin Napon, Nőnapon, a könyvtárunkba érkezőket kedvezményes Internet használatot és DVD film kölcsönzés lehetőségét biztosítjuk. Hónap végén ingyenes könyvtári tagsággal és további kedvezményekkel ajándékozzuk meg a látogatókat.

12. Az intézmény PR és marketing tevékenysége

Fontos feladat az intenzív Public Relations tevékenység, a könyvtár szolgáltatásainak népszerűsítése. A szolgáltatások folyamatos alakítását a használók igényeinek figyelembe vételével kell alakítani. Ezért nagyon fontos a használókkal folyó kétirányú kommunikáció. A tervszerű és tartós kapcsolatteremtés a színvonalas tájékoztatási kultúra kiterjesztését szolgálja.

A város és az intézmény saját honlapján megjelenik aktuális programajánlatunk, jelen vagyunk a museum.hu honlapján szerepel intézményünk az itthon.hu oldalán. Folyamatosan tájékoztatást adunk a helyi újságban, szerepelünk ritkán a Hajdú Bihari Naplóban.

A PR tevékenység legértékesebb módja a személyes kapcsolat tudatos ápolása. Legfontosabb a szolgálatkész és aktív tájékoztatás a szolgáltatásokról.

Munkánk alakító és értékelő partnere a használó, ezért fontos a használókkal folyó kétirányú kommunikáció. Folyamatos közvélemény kutatást végzünk a látogatók körében, valamint az intézmény üzenő füzeté is a használók rendelkezésére áll.

Kérdőívek készítésével vizsgáljuk, hogy a látogatók mennyire elégedettek, milyen változtatásokra van szükség az állományuk alakítását, új szolgáltatások bevezetését valamint a rendezvényeket illetően. Ez fontos az intézmény munkája szempontjából, hiszen új intézmény révén számítunk a használók véleményére, javaslataira.

A javaslatokat figyelembe véve mindinkább látogatóbarát, családcentrikus, partnerközpontú intézmény folyamatos kialakítása a célunk.

2010-ben kérdőíves felmérést végeztünk a könyvtár látogatottságáról, a könyvtári szolgáltatások használatáról felnőtt lakosság körében. A K.A.T.K.A. pályázati program keretein belül készítettünk kérdőíves felmérést. A vizsgálat célja az volt, hogy megtudjuk, milyen az intézmény megítélése, mennyire ismerik szolgáltatásainkat, a rendezvényeinket, kiállításainkat.

A vizsgálat alapját a könyvtárhasználók által kitöltött közel 100 kérdőív adta. Kíváncsiak voltunk arra, hogy elégedettek e az intézmény nyitvatartásával, milyen jellegű könyvet olvas, elégedettek e az egyes témakörök kínálatával, a könyvtárosok segítőkészségével, a szabadpolcos állomány elrendezésével, az eligazító táblákkal. Megkérdeztük milyen szolgáltatásokat vesz igénybe és megfelelőnek tartja e a szolgáltatások díjazását, minőségét, milyen rendezvényeket ismernek és honnan szereznek tudomást az eseményekről. Ismeri e kiállításaink anyagát, és végezetül mennyire elégedettek az intézmény szolgáltatásainak kínálatával. Az eredmények azt mutatják, hogy a megkérdezettek elégedettek szolgáltatásaink minőségével és díjazásával. A rendezvényekről plakát, és szóróanyag útján és ismerőstől értesülnek.

Intézmény falain túl lépve végzünk kérdőíves felmérést a potenciális használók körében. A felmérésére középiskolások körében készült. A könyvtári szolgáltatásokat a nagytöbbség ismeri, de inkább tanulási céllal jönnek a könyvtárba. Az Internet használatát és a fénymásolást jelölték meg leginkább. A rendezvényeket a középiskolások csoportosan látogatják, szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon, előadásokon, kiállítások megtekintését említették. Arra a kérdésre, hogy mit hiányolnak a legtöbb az válaszolták: ingyenes Internet használat, fiatalabb könyvtároslányokat!

Az itt kapott adatok alapján következtetéseket tudunk levonni, hogy a potenciális használók közül kit tudtunk ténylegesen elérni.

13. Partnerkapcsolatok

A pályázatok során a város partner nevelési és oktatási intézmény pedagógusaival és diákjaival dolgozunk együtt. A projektek során egy eddig szinte példa nélküli szakmai összefogás valósult meg. Mindez nagy érték, s olyan hozadék, melyre építhetünk a későbbiekben, a további együttműködés tervezésekor, új szakmai feladatok megvalósítása során. Olyan programokat szervezünk, melyek segítik az iskolán kívüli szabadidő hasznos eltöltését, az információszerzéssel kapcsolatos interaktív előadásokkal, szakköri foglalkozásokkal, vetélkedőkkel, gyarapíthatják tudásukat. A könyvtár nyitott új ismeretek befogadására, az innovációra, az együttműködésre, a partnerségre. Ez a nyitottság jelen volt minden foglalkozáson. Bízunk benne, hogy minden alkalom emlékezetes élményt nyújt a résztvevő óvodásoknak, általános és középiskolás diákoknak egyaránt.

Ilyen szerteágazó és sok intézmény bevonásával működő programsorozat lebonyolítása nem egyszerű feladat. De biztos, hogy az eddig megszerzett tapasztalataink jó alapot adnak a tevékenységek összehangolására, sikeres lebonyolítására.

Hiszünk abban, hogy a könyvtár alkalmas arra, hogy a társadalom széles rétegeit megszólítsa, és a könyvek kölcsönzésén túl közösségi térként és programok helyszínként, tanulási központként szolgálhassa a város apraját és nagyját.

Az elmúlt évek alatt nagyon jó kapcsolat alakult ki a fenntartóval, társintézménnyel a helyi óvodákkal, általános iskolákkal és középiskolával, valamint a környező települések iskoláival. Több alkalommal érkezett diákcsoport Hajdúsámsonból és Bocskai kertből, megtekintették kiállításokat, részt vettek az ehhez kapcsolódó előadáson, kézműves foglalkozáson, meglátogatták a néprajzi és az Egyház és iskolatörténeti kiállításokat.

Nagyon fontos, hiszen a helyi igények figyelembe vételével kell lehetőséget biztosítani a közösségek számára a tudás gyarapítására. A közös vetélkedők, kihelyezett előadások, a filmvetítések, a szünidei programok, a fellépő gyerekek és művésztanárok műsora nekünk és a résztvevőknek is felejthetetlen élményt jelent.

„A könyvtár a kulturális élet „motorja,” s az intézmény céljának tekinti, hogy a hajdúhadházi közoktatási intézményeket mindinkább bevonja. Együttműködésük harmonikus és gyümölcsöző. ...Közösségi alkalmat teremtenek, közvetítik és ápolják a kultúrát, gondozzák a város hagyományait. Összejöveteleikkel, kirándulásaikkal lehetőségek teremtenek az érdeklődőknek, hogy bekapcsolódhassanak egy aktív szellemi és kulturális életbe” (Tóth 2009:5).

14. Vezetői koncepció

Cél: hagyományőrzés, identitástudat és lokálpatriotizmus erősítése

Programjainkat ebben a szellemben valósítjuk meg. Alapvető cél, hogy a mai kor gyerekei megismerkedjenek múltunk emlékeivel, történelmünk jelentős eseményeivel, helyszíneivel. Minden gyereknek büszkének kell lennie arra, hogy magyar, mivel kevés nemzet büszkélkedhet annyi szellemi kincssel, mint mi. Már óvodáskorban fontos, hogy a gyerekek megismerjék népünk eredetével, kiemelkedő személyeivel, így a gyerekek fogékonyabbak lesznek a múlt iránt. Ez a folyamat folytatódik az iskolában.

Közvetlen cél, az iskolában tanultak kiegészítése, az ismeretanyag bővítése, a helyi hagyományok ápolása, a magyarságtudat és a lokálpatriotizmus erősítése. Az ismereteken keresztül a gyerekekben kialakuljon a hazaszeretet, legyenek büszkék magyarságukra, és átérezzék a hagyományőrzés fontosságát. A mai rohanó világban szükség van arra, hogy a nemzettudatot megalapozzuk, amely önbizalmat, biztonságot, az énkép kialakulását erősíti.

14.1. SWOT analízis

A SWOT elemzés alkalmas a tudatos tervezés megalapozására és az irányítás támogatására. A belső (intézményi) tényezők és a külső (környezeti) adottságok összevetésére szolgáló módszer, amely segít meghatározni a szervezet erősségeit, gyengeségeit a környezeti trendekben rejlő összefüggésben.

Erősség

- megváltozott működési körülmények
- bekapcsolódtunk a város kulturális életébe
- az intézmény a város központban található, az épület a kor követelményének megfelel
- az épület mozgáskorlátozottak által is megközelíthető

- látássérülteknek szövegfelismerő szoftver és képernyő nagyító használata
- technikai megújulás
- nyilvános könyvtári rendszer tagja, lakossági könyvtári ellátás központja
- Megyei Könyvtár segíti szakmai munkánkat
- városi önkormányzat gondoskodik az intézmény fenntartásáról, az állomány folyamatos gyarapításáról, támogatja a pályázatok beadását
- eMagyarország Pontként a város egyetlen nyilvános közösségi Internet szolgáltató helye
- Európai Unió Információs Alpont
- könyvtárközi kölcsönzésben az ország nagy könyvtárai elérhetőek
- jó alapokra helyezett könyvtári állománnyal rendelkezik
- szakmailag képzett munkatársak
- jó kapcsolat a város fenntartójával és intézményeivel

Gyengeségek

- megoldatlan raktározási körülmények
- a könyvvállványok mozgáskorlátozottak általi megközelítése nehézkes
- telematikai eszközök amortizációját nem követi azok fejlesztése
- állománygyarapításra betervezett összeg stagnál

Lehetőségek

- az Európai Unióhoz történő csatlakozás erősíti a közintézmények szerepét
- a könyvtáros szakma piacképes szakmává válik
- folyamatos pályázati aktivitás szakmai tevékenységre, technikai fejlesztésekre
- a használók javaslatait figyelembe véve, látogatóbarát és partnerközpontú intézménnyé válni
- szolgáltatásaink minősége, a rendezvények színvonala növeli az intézmény presztízsét
- folyamatos képzés, továbbképzés biztosított
- jó kapcsolat ápolása a társintézményekkel
- az intézmény szolgáltatásaival jelen lehet a világhálón

Veszélyek

- a kultúra szerepe háttérbe szorul
- nehezen tudunk lépést tartani az informatikai eszközök fejlesztési és fenntartási költségeivel
- az állandóan növekvő és egyre speciálisabb feladatok teljesítését nem tudjuk kellő színvonalon biztosítani
- a fenntartói források a megnövekedett szakmai feladatok ellátására, a technikai fejlesztésre, működtetésre és karbantartásra elégtelenek lesznek, a finanszírozás nem követi az inflációt
- az információs technológia folyamatos fejlesztésének hiánya a rendszer használhatatlanságához vezet

14.2.PGTT analízis

A Politikai, a Gazdasági, a Társadalmi és a Technológiai tényezők analízise lehetővé teszi a makrokörnyezet megismerését.

Politikai tényezők

- működést a hatályos törvények, rendeletek, jogszabályok szabályozzák
- a könyvtárak működésének szabályozása az Európai Unióban nemzeti szinten történik, de a könyvtárak fejlesztési irányvonalában is érződik az uniós politika
- az Európai Unió különös hangsúlyt fektet az európai információs társadalom felépítésére
- a foglalkoztatási és képzésre vonatkozó szabályok változása
- EU integrációs folyamatnak megfelelő szolgáltatások

Gazdasági tényezők

- a könyvtár állapota és vállalt feladatának teljesítése függ a fenntartó gazdasági helyzetétől
- a különböző dokumentumok és adathordozók növekvő ára befolyásolja az állománygyarapítást és szolgáltatást;
- a pályázatokon keresztül hozzáférhető anyagi források által lehetővé válnak fejlesztések, rendezvények szervezése
- a digitális technológia változása és terjedése hatással lesz a gazdaságra is; célja minden, a kulturális illetve információs tudás nyilvánossá tétele, alacsony áron
- az új technológiák alkalmazása, az információk helyes használata és szolgáltatása a munkatársak szakmai továbbképzését igényli
- az információk gazdasági jelentőséggel bírnak

Társadalmi tényezők

- a kultúra bizonyos fokig árucikké, fogyasztása és kínálata üzletszerűvé válhat
- a társadalom gazdasági életében nagymértékben felértékelődhet a szabadidő, ezzel párhuzamosan életmódbeli változásokra is számítani kell
- a szociális helyzet változásából fakadó gondok
- a hátrányos helyzetű csoportok kulturális életben való részvételének kérdése

Technológiai tényezők

- a magasabb technológiai színvonal terjedése hosszú távon ható tényező
- technológiailag folyamatosan fejlődik és átalakul a kulturális alkotások létrehozása, átvitele, rögzítése
- a technológiai változások szakmai felkészültséget innovációra való hajlamot igényelnek
- a digitalizálás fontosságának növekedése
- a megváltozott IKT eszközök által a társadalom alapintézményei a könyvtárak

14.3. Mikrokörnyezet bemutatása

A könyvtárak szerepe az elmúlt években megváltozott. Az EU országaiban az élethosszig tartó tanulás, az "élethez tanulás", az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségként jeleníti meg a könyvtárakat, amelyekre a könyvtáraknak a szolgáltatások bővítésével kell válaszolniuk. Megváltozott a

kommunikációs és információs technológia, lehetővé vált, hogy az adott könyvtár szolgáltatásain kívül a használók egy virtuális térben barangolhassanak a világ legjelentősebb könyvtári állományai és információi között. Az élethosszig tartó tanulást, a továbbképzést, az átképzést segíti dokumentumaival és információkkal "az információ menedzser" - a könyvtáros révén. Tanúi lehetünk annak, hogy egyre nő az Országos Dokumentumállító Rendszer szerepe. A költségvetési források egyre szűkülnek, egyre nagyobb szerepük lesz a pályázatok által megszerezhető pénzforrásoknak.

15. Könyvtárak az információs társadalomban

„Az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk szabadon, bárki számára hozzáférhetők. A könyvtári ellátás fenntartása és fejlesztése az állampolgárok és a társadalom egésze szempontjából szükséges, a könyvtári és információs szolgáltatás állami fenntartása stratégiai jelentőségű.”

A könyvtár az információs esélyegyenlőség és a demokrácia színhelye. A kulturális javak védelméről, a nyilvános könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. Törvény fogalmazza meg a könyvtárak szerepét az információs társadalomban. Az információs társadalom alapfeltétele, hogy az információk szabadon áramoljanak, és a könyvtári dokumentumok bárki számára hozzáférhetőek legyenek. A helyi közművelődési könyvtárak feladata a településen élő lakosság információs ellátásának biztosítása, a művelődés, a szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltéséhez való hozzájárulás.

Az iskolából kikerülő emberek megismerték az információs technika által kínált szolgáltatásokat, ezeket művelődésük és tájékozódásuk során igénylik. Az információ mennyiség megsokszorozódott, jelentősége felértékelődött. Globális társadalomban élünk, az információs igény áthatja az egész társadalmat. A könyvtáraknak megváltozott körülmények között kell működni. kihívásokra, Hatékonyan kell reagálni a kihívásokra, hiszen az információs piacon csak a szolgáltatások átszervezésével vehetik fel a versenyt, különben kizáródnak a társadalom vérkeringéséből.

A könyvtárak mindig fontos szerepet játszottak az oktatás – tanulás folyamatában. Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. Az Európai unióhoz való csatlakozással a cél, az intelligens ország megvalósítása, amely intelligens települések hálózata.

A felnőttképzés felértékelődött, az önálló tanulás és az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek biztosítására a könyvtárak a legalkalmasabbak. Az információszerzés folyamatában a könyvtárak hozzásegítik a használókat a legkülönbébb információk megszerzéséhez. Már a gyermekkortól kezdve minden felhasználó számára biztosítani kell az életpályát végigkísérő tudást. Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning” területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál. A megszervezett formális, non-formális és informális alkalmi az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, amelyek hosszútávon hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus fokozatos felszámolásához.

Az új kommunikációs technológiák terjedése alapvető változásokat idézett elő a társadalom minden területén, a kulturális intézmények működésében, a kulturális tartalmak közönséghez való eljuttatásában. A digitális kor nemzedék életének szerves részévé vált az internet használata. Az internetgeneráció a digitális média használatával fejleszti kultúráját, szüleiktől eltérő módon alakítanak közösséget. A digitális kultúra kialakulása alapvető változásokat jelenet a kapcsolattartás és kapcsolatteremtés, az információszerzés és információterjesztés területén. A kultúra iránt érdeklődők aránya nagymértékben csökkent, amely érezhető minden területen. Az új média behatolt az otthonokba, használata felgyorsult, tartalma és szolgáltatása folyamatosan fejlődik. Az információs technika egyre fontosabb lesz a társadalmi jólét szempontjából, mind közelebb kerül „az információs megkülönböztetés”. A technika fejlődésével egyre nő a „digitális” szakadék, sokaknak ez a „szakadék” az internet generációból való kirekesztést hozta.

16. „A megújulás jegyében”

2005-ben vettük birtokunkba az épületet. Az elmúlt évek nagy változást hozott az életünkben. Lelkes és lelkiismeretes kollegákkal mindent megtettünk azért, hogy megfeleljünk a fenntartó és a látogatók elvárásainak.

16.1 Stratégiai célok 2014-2019

Országos Könyvtári Stratégia jelenleg nincs, így a célokat Hajdúhadház Város Önkormányzat Képviselő-testületének közművelődési feladatok ellátásáról szóló rendeletével, Hajdúhadház Városának Integrált Városfejlesztési Stratégiájával, a helyi Esélyegyenlőségi Programmal összhangban tervezzük.

Az eredményekre építve, folytatjuk a tervezett célok megvalósítását, hasznosítva az eddigi jó és rossz tapasztalatokat.

Küldetés megfogalmazása

A Földi János Városi Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtár, az információs esélyegyenlőség színhelye. A tudásalapú társadalom alapintézménye, melynek feladata hogy minden korosztály számára biztosítsa a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információkhoz.

Küldetését folyamatosan bővülő dokumentumállományával, a felhasználói igényeknek megfelelő szolgáltatásaival és programjaival, időszaki kiállításával, technikai felszereltséggel, munkatársainak szakmai felkészültségével valósítja meg.

Jövőkép

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria követi a társadalmi változásokat, az aktuális fejlesztéseket, a könyvtárhasználók elvárásait. Segítséget nyújt a kikapcsolódni vágyóknak, valamint a tanuláshoz, önképzéshez.

Biztosítsa az információkhoz való szabad hozzáférést a kultúra, a tudomány és a gazdaság minden területén. Őrzi a klasszikus könyv, az írott és tárgyi emlékeket, ápolja a múlt hagyományait, a kultúra értékeit.

Rövid távú célok

- esélyegyenlőség biztosítása
- digitális írástudás elsajátításának segítése
- a számítógépes kölcsönzési nyilvántartás bevezetése
- az elektronikus ügyintézés segítése
- honlap folyamatos frissítése
- pályázati források kihasználása
- hatékony dokumentumfeldolgozás
- Élethosszig tartó tanulás segítése
- állandó kiállítások gondozása
- időszaki kiállítások szervezése
- emlékezés a település jeles személyeire

- partnerkapcsolatok intenzív ápolása

Hosszú távú célok

- a potenciális használók igényeinek felkutatása
- olvasói elégedettségmérés
- raktározási gondok megoldása
- IKT eszközök fejlesztése
- helytörténeti állomány digitalizálásának folytatása, cikk adatbázis létrehozása
- saját adatbázisok (helytörténeti, tematikus összeállítások, ajánlójegyzékek, bibliográfiák)
- új szolgáltatások bevezetése (irodalomkutatás, online szolgáltatások bővítése,
- közösségi programok szervezésének segítése
- digitalizálás honlapon keresztül elérhető digitalizált tartalmak, múzeumi adatbázis a kiállításokról
- könyvtár népszerűsítő programok
- fenntarthatóság (digitális képzések, hagyományörzés-néphagyomány, olvasáskultúra fejlesztés
- esélyegyenlőség biztosító szolgáltatások további fejlesztése (könyvek házhoz szállítása)
- képzés, továbbképzés intézményi szinten
- Virtuális barangolás lehetősége az emlékház és galériában
- Raktározási problémák megoldása
- Az intézmény udvarának kialakítása rendezvényekhez
- e-learning segítése (intézménytől és időtől független egyéni tanulási formák)
- közösségi szolgáltatásaival és a felnőttképzés támogatásával hozzájáruljon a munkanélküliség csökkentéséhez, az életminőség javításához, a lakosság műveltségi szintjének növeléséhez való hozzájárulás
- minőségfejlesztés terén munka elkezdése
- Minőségi Könyvtári Cím megpályázása

Az **esélyegyenlőség biztosítása** érdekében tovább folytatjuk a digitális írástudás képzések szervezését. Partnerek bevonásával hirdetjük meg új szolgáltatásunkat. Az idős, ágyhoz kötött olvasók számára biztosítjuk a könyvtári dokumentumok házhozszállítását. Az állományból könyveket, hangoskönyveket, öregbetűs könyveket, zenei és irodalmi CD-ket ingyenesen kölcsönözhetnek.

Az **elektronikus kölcsönzés** bevezetése minőségi változást jelenthet, de ehhez számítógép beszerzése szükséges. A dokumentumok nyomon követhetővé válnak, a kölcsönzési statisztikák gyorsan szolgáltatathatók lesznek. A kölcsönzés további lehetőséget nyújt az olvasóknak a könyvtári honlapon történő könyvtárhasználatra. Ez nagy előrelépést jelenthet az esélyegyenlőség megteremtése érdekében. A WebOpac szolgáltatásával

lehetőséget tudunk nyújtathatunk az otthonról történő dokumentum előjegyzésére, a hosszabbítására, a dokumentum kölcsönzése nyomon követhetővé válik.

A közösségek megerősítése a következő évek kulturális stratégiájának, valamint az Európai Unió pályázatoknak egyik súlypontja. A kultúra jellemzően közösségekben él a kultúra az összetartozást, egyéni és közösségi önbecsülést teremtő, megújító és megtartó erő, amely az együttesen értelmezett tapasztalatokban és a közös élményekben fejtheti ki hatását.

Konkrét célok

Minőségi és korszerű szolgáltatásaival, helyismereti információk és dokumentumok gyűjtésével hozzájárulni a város szellemi életéhez.

- elősegítse a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak bemutatását
- helyet biztosítson az önművelésnek és a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvényeknek,
- hozzájáruljon a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének növeléséhez
- segítse az élethosszig tartó tanulást
- rendezvényeivel hozzájáruljon a kulturált szabadidő eltöltéséhez
- online szolgáltatásaival biztosítja a távoli használat lehetőségét

Átfogó cél

AZ IKT eszközök alkalmazásával hatékonyabbá és gyorsabbá válik a hozzáférés a könyvtári rendszer szolgáltatásaihoz

Alapvető cél

- Naprakész, korszerű információs szolgáltatások nyújtása
- a könyvtári munkatársak felkészítése, hogy szakmai tudásuk kihívásainak megfelelően a kor követelményeinek
- az országos olvasás-programok létrehozása hozzájárul az olvasási kultúra terjesztéséhez, elősegíti az esélyegyenlőség megvalósulását
- minőségbiztosítás eszközeinek meghonosítása

Tevékenységek

- webportál (könyvtárkapu) szolgáltatásainak biztosítása, amelyen keresztül valamennyi magyar könyvtár szolgáltatásai elérhetővé válnak a felhasználók számára

- interaktív tematikus szolgáltatási felületek alkalmazása
- térben és időben független, korszerű könyvtári szolgáltatások bevezetése
- a könyvtárhasználat lehetőségét fokozottan integrálni az oktatásba,
- IKT eszközök segítségével a tanulók felkészítése az önálló ismeretszerzésre

Kulcsfontosságú területek

Naprakész, korszerű információs szolgáltatások nyújtása könyvtárhasználók számára

Tevékenységek

- nyomtatott és elektronikus kiadványok szerkesztése
 - az intézmény ismertségének növelése
 - használói igényekre alapozott gyűjteményszerzeményezés
 - esélyegyenlőség biztosítása, hátrányos helyzetű használók kiemelt támogatása
 - képzés-felnőttképzés támogatása használóképzés keretében
-
- egyéni szakirodalmi-tájékoztatás szolgáltatások
-
- webportál lehetőségeinek kihasználása
 - digitális tartalmakhoz való hozzáférés biztosítása

Az olvasás kultúra terjesztése, az esélyegyenlőség megvalósulásának elősegítése

Tevékenységek:

- az országos olvasási kampányokban való részvétel
- az egyes korosztályok könyvtárhasználatának támogatása
- a tanulás támogatása könyvtári eszközökkel
- a különböző hátrányos helyzetű csoportoknak esélyegyenlőség biztosítása
- a civil közösségek és a könyvtárak kapcsolatának erősítése

A könyvtári munkatársak a hétéves képzéseknél hozzájárul a könyvtárosok kompetencia alapú szakmai tudásának megújításához.

Tevékenységek:

- korszerű témákat felölelő szakmai képzéseken való részvétel;
- új oktatási és tanulási formák, módszerek (hatékonyságának növelése és a versenyképesség biztosítása érdekében;
- európai szinten elismert, a könyvtári és információs szolgáltatásokra vonatkozó kompetenciák elsajátíttatása
- a könyvtárosok felkészítése különböző felhasználói csoportok rendszeres képzésére

Hozzájárul a könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás széles körű elterjesztéséhez.

Tevékenységek:

- a könyvtári rendszer minőségelvű és elfogadott szabványokon alapuló működésének bevezetése

- korszerű marketingtevékenység végzése, a könyvtárak meghatározó társadalmi szerepének tudatosítása érdekében
- a könyvtárak külső kommunikációjának erősítése

Források

- A tervek finanszírozása: a fenntartó által biztosított költségvetésből, valamint a hazai és az Unió pályázati források,

17. Intézménymenedzsment

A Total Quality Menedzsment egy irányítási filozófia, amely lehetővé teszi az emberközpontú csapatmunkát. Célja, a rendszer anyagi, technikai és emberi erőforrásait hasznosítani. Megfelelő feltételeket és lehetőségeket biztosít a személyiség kibontakoztatásához. Azokat a tevékenységeket öleli fel, amelyek biztosítják, hogy a szervezet a használók, a megrendelők igényeit a leghatékonyabb módon elégítse ki. Ezzel párhuzamosan maximálisan használja ki a munkatársak tudását, képességét, és együttműködését. A lényeg az egész szervezetet átfogó minőség. A TQM alapelve szerint, minden tevékenységben mindenki felelős a használó elégedettségéért. A csoportmunkára alapoz, melynek célja a kommunikáció, problémamegoldás, a motiváció és a kollektív felelősségérzet.

Mára kialakult a munkatársakra épülő vezetés, hiszen a fiatal kollegák is „*az együtt a közös célért életforma*” szellemben dolgoznak. Olyan csapattá váltunk, amely olyan egyénkből áll, akik egymást kiegészítve, együttesen képesek hatékony munkára. A korszerű menedzsment pedig utakat és megvalósításokat nyit a könyvtárak számára.

A cél közös, a szolgáltatás minőségének javítása. Ehhez folyamatosan értékelni kell a szolgáltatás és a könyvtári munka minőségét valamint a teljesítmény-mutatókat amely talán még és „minőségibb” és hatékonyabb munkát eredményez.

Minden könyvtári fejlesztés lényege a használó igényeinek kielégítése. Ezeknek az igényeknek a megismerésére és teljesítésére alkalmas a könyvtári minőségmenedzsment. A Teljes Körű Minőségmenedzsment átfogó minőségbiztosítási szemlélet. Minőségben a gondolkodás, a környezet, a kultúra, az értékrend egészét át kell fognia. Túl kell lépnie a lokális gondolkodáson, egy távlati, globális és stratégiai szemléletet kell hogy jelentsen. A mai generáció fejébe is a minőségi gondolkodást és értékrendszert kell tudatosítani. A szolgáltatási színvonal folyamatos emelésének feltételeit az új technikák és a minőségmenedzsment bevezetése biztosítja.

A TQM alapelvei

- felhasználó központú könyvtár
- menedzsment tények és adatok alapján
- munkatársakra épülő vezetés
- folyamatos minőségjavítás
- megfelelő légkör, az alkalmazottak és a felhasználók szemszögéből

A jövőben törekedni kell arra, hogy mindinkább ismerjük meg azokat a módszereket, amelyekkel értékelni és elemezni tudjuk tevékenységünket. A minőségelvű feladatvégzés a mindennapi munkánk részévé vált. Ezen elvek után célunkká válhat a „Minőségi Könyvtári Díj” megpályázása.

18. „Együtt – Működve,” Egy célért dolgozva

Az elkezdett munkát folytatni szükséges, de ezt csak közösen, összefogással, együtt és töretlen hittel lehetséges.

Ma egy szervezetet sikeresen előremozdítani, magasabb szintre emelni támogatottság hiányában aligha lehet. Hiszek abban, hogy a jó csapatmunka nélkül nincs eredmény. Munkánk minden egyes fázisa egymásra épül, amelynek a végső célja az intézmény jó hírneve, a közönség szolgálata. A töretlen és áldozatos munkának meg lesz a gyümölcse. A helyi közösségek összefogása és erősítése fontos feladat, hiszen nélkülük nem lehetséges a települések boldogulása, a megtartásuk záloga pedig a kultúra. A civilek és az intézmények már számos városi rendezvényen bizonyítottak, hogy érdemes együtt tenni a város múltjának, kulturális értékeinek méltó módon való megőrzéséért, a jövő nemzedékének való bemutatásáért.

A hátrányos helyzetű olvasók megfelelő könyvtári ellátását biztosítani kell, hiszen a könyvtáraknak a szolgáltatások ugyanolyan széles palettáját kell nyújtania számukra, mint az egészséges társaiknak. A település közintézményeivel és civil szervezeteivel, célirányos programokkal fokozni kell a hátrányos helyzetű használók esélyeit.

A 2014-2020-ig tartó pályázati ciklusban is aktívan szeretnénk részt venni, hogy még több programot szervezhessünk, hozzájárulhassunk a közösségi élet fejlesztéséhez, hogy minél több csillogó szemű gyermeket és elégedett pedagógusokat láthassunk.

„A „Múltunk emlékei” pályázat olyan lehetőséget biztosított a Szivárvány Óvodába járó gyerekeknek és óvodapedagógusoknak, amilyenre még nem volt példa az elmúlt időszakban. Ezúton szeretném óvodám valamennyi gyermeke és dolgozója nevében megköszönni ezt a páratlan lehetőség sorozatot, amely oly sok élményt, oly gazdag eszköztárat adott nekünk, amit nehéz lett volna e pályázat nélkül biztosítani. Az ilyen önmegvalósítások erőt adnak, mentálisan erősítik hivatástudatunkat” (Salánki 2014:8)

A legtöbb figyelmet a gyerekekre kell fordítani. Tovább kell folytatni azokat a programokat, amelyek hozzájárulnak a gyerekek olvasóvá neveléséhez, a digitális írástudás elsajátításához. Az új épületbe költözés 10. éves évfordulója alkalmából fő cél könyvtár- és olvasásnépszerűsítő programok szervezése.

Számomra mindig is a gyerekek jelentették az elsődleges célcsoportot. Komáromi Gabriellát idézve *„a gyerekolvasó a jövő olvasója. Bizony befellegzett annak az irodalomnak, amelyik a saját olvasótáborát elfelejté felnevelni. Nem évtől el amit Benedek Elek réges-rég a lelkünkre kötött: miként a házat, úgy a kultúrát is alulról kell elkezdni építeni. A gyermekkultúránál!* Kiemelten fontos a hátrányos helyzetű gyerekek kulturális nevelése, információval való ellátása. A gyerekeket már óvodás korban meg kell ismertetni a könyvtári szolgáltatásokkal, a könyvtár használatával olyan szinten, hogy azt tanulmányaik során kamatoztatni tudják. Fontos feladat kell hogy legyen a gyerekek érdeklődésének felkeltése, a könyvekhez és a könyvtárhoz való kötődésük kialakítása. A hagyományos csoportos könyvtári, könyvtárhasználati órákon túl a társas kapcsolatok alakulását, a pozitív minták elterjedését, az otthonról hozott szociokulturális hátrányokat enyhíteni is.

A felnövekvő nemzedékkel meg kell ismertetni a lakóhelye, közvetlen környezete életét, néphagyományait, a település nagyjait és munkásságát. A gyerekeknek lehetőséget kell adni, hogy megtanulják értékelni és becsülni a hagyományokat, továbbvigyék és megőrizték a múltunk emlékeit. A helyi néphagyományokra építve szervezett programokat ki lehetne terjeszteni a szomszédos térségekre, tájegységekre, hajdúvárosok településeire.

A helyi igényeket figyelembe véve, olvasási akciók kidolgozásával és családi könyvtári programok szervezésével hozzájárulhatunk a szülők és a kisgyerekek olvasási kultúrájának fejlesztéséhez és megerősítéséhez. Ezek során sokszor a több szempontból is – pl.

szociálisan, érzelmileg, szellemileg stb. – hátrányos helyzetben levő gyerek megtalálja az utat a könyvek világához, megismerkedik az ott található értékekkel, s ezáltal látóköre és szellemisége is formálódik. Ahogy egy orosz közmondás tartja: *„A lélek könyv nélkül olyan, mint a madár szárny nélkül.”* Ezek a programokat továbbra is ingyenesen kell megszervezni, hogy a rászoruló gyerekek is eljuthassanak foglalkozásainkra. esetleg szüleikkel együtt, amelyre nagyon sokszor volt példa az elmúlt évek alatt.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Cigány Kisebbségi Ház vezetőjének munkáját eddig is folyamatos pályázat figyelemmel, nyomtatással, fénymásolással segítettük. A szervezetek vezetőivel és a fenntartóval közösen át kell gondolni, hogy mit tehet még az intézmény a hátrányos helyzetű lakosság művelődésért, integrálódásáért. El kell gondolkodni egy letéti könyvtár működtetésén.

Az intézményeknek az új utak keresésében, megújulás egyik formája lehet és kaput nyithat a gerontagógia, a múzeumandragógia és a biblioterápia megfelelő szakemberek bevonásával.

Az „elöregedés”, az idősebb generáció tömegesség válása következtében egyre több figyelmet kell fordítani erre a célcsoportra. Egyre tudatosabb fogyasztókká válnak, egyre természetesebb lesz számukra az „Egész életen át tartó tanulás” folyamata. A **gerontagógia** segíti az időskorúak tanulási, szabadidős és egészségmegőrzési területeken.

A múzeumok, kiállítóhelyek egyre aktívabb szerepet tölthetnek be az emberek a társadalom szabadművelődésében, közösségfejlesztésében. Kielégítve az egyre fokozódó önálló tanulási - közösségi szükségleteket. A **múzeumandragógia** által, az élethosszig tartó tanulási filozófia jegyében a kiállítóterek is tanulási helyszínné válhatnak, nyitottabbá válhatnak és olyan ismeretet nyújtanak az embereknek, amely információkat az iskolában nem találhat meg az érdeklődő.

A **biblioterápia** nagyon sok pozitív hatása ellenére még nem eléggé ismert Magyarországon. Életvitelünk felgyorsult, rohanó életmódot folytatunk, ahol a legkevesebb figyelem az egészség, különösen a lelki egészség megőrzésére jut. Manapság az emberek nagy része nem érzi, hogy tartozna valamilyen csoporthoz. A könyvek csökkenthetik a személyes

elszigeteltséget, mert az olvasók magukra ismerhetnek a mű szereplőiben. A könyvekről beszélgető csoportokban kialakul az ösztönzés és a közösségi érzés fontossága.

A létrehozott adatbázisok új távlatokat nyithatnak a tartalomszolgáltatás terén, és talán egyszer lehetőség nyílik egy városi közös katalógus kialakítására az általános és középiskola könyvtáraival.

Ki kell nyitni a könyvtár kapuit a világ előtt, értékeinket hozzáférhetővé kell tenni a világhálón. A digitalizálás adta lehetőségeivel a jövőben talán az emlékház és galéria anyagát is közkinccsé tudjuk tenni. Helyismereti adatbázis létrehozása lehetővé tenné, hogy olyan neves emberek kerüljenek fel a honlapra, akik a város történelmi múltjának és jelenének jeles személyiségei, akiknek munkájuk mindenkor hozzájárult a település fejlődéséhez.

A fenntartóval közösen létrehozott Közhasznú Információs Adatbázis kiépítésével lehetővé válna a naprakész tájékoztatás a helyi kulturális eseményekről, munkalehetőségekről, hasznos információkat nyújthatna vállalkozóknak.

Az elmúlt öt év alatt intézményünk megváltozott, erről a jövőben is szeretnénk ismereteket gyűjteni. **Kérdőívet készítünk**, hogy hogyan változott, változott-e könyvtárunk megítélése a használók körében az elmúlt években. Használói elégedettségvizsgálat szerves részét képezi a könyvtár minőségbiztosítási és fejlesztési törekvéseinek. A fent ismertetett elvek és célok vezérelnek bennünket: az összevethetőség illetve az új szolgáltatások megjelenítése.

A fiatal értelmiségi réteget kell megszólítani, olyan programokat kell szervezni, amely megfelel a korosztály mentalitásának, életkori sajátosságának. A helyi gimnazisták körében kérdőíves felmérést végzünk, hogy megtudjuk milyen elvárásaik, igényeik vannak az intézményünkkel szemben. Szükségük van a fiataloknak olyan helyre, ahol kulturált körülmények között gyarapíthatják ismereteiket, ahol a hasonló érdeklődésűek találkozhatnak.

A városban szerveződő programokat szükséges lenne összehangolni, egy közös adatbázisba rendezni, közös városi rendezvénynaptárt létrehozni. Minden program a fenntartóval történő egyeztetést követően kerülne megszervezésre. Így elkerülhetőek lennének a párhuzamos szervezések, és még talán segíthetnénk is egymás munkáját, programjait.

A szünidei programok összehangolása, közös szervezése, együtt, közös programokkal talán hatékonyabb lenne. A könyvtár és galéria által kínált programok a szabadidő és az ismeretszerzés kulturált, minden gyerek számára nyitott terét adják.

Az emlékház és galéria anyaga, az Égerházi Imre Emlékház a köztéri szobrok, az Egyház és Iskolatörténeti kiállítás valamint a Pannók pedig országosan kiemelkedő színfoltja a városnak. Fontos tudatosítani a helyi lakosságban, hogy hagyományaik, helyi értékeik továbbéléséhez sok esetben a turizmus az egyetlen eszköz.

Jelenleg a baby boom, az X, és az Y generáció tagjai befolyásolja a világ alakulását. Hihetetlenül felgyorsult a világ, a generációk élesen elkülönülnek egymástól. Eltérő értékrenddel, szakmai ismeretekkel, nyelvtudással rendelkeznek. Változik a világ, változnak a szabadidős tevékenységek, és az olvasási szokások. A mai fiatalok másként gondolkodnak, cselekednek mint az előttük levő nemzedéket. Ma alapvetően a vizuális és informatikai kultúra élvez elsőbbséget. Olyan programokat kell összeállítani, amely több generáció találkozására ad lehetőséget. Az intézmény udvarán színpad kialakítása a közösségi rendezvények szervezésének, generációk találkozásának különös színhelyéül szolgálhatna.

19. Végezetül

A vezetői feladatot egyfajta szolgálatnak tekintem. A felvázolt célok felé elindultunk, a realitás határain belül megfogalmazott feladatokkal. Legfontosabb feladat a nyitott, demokratikus intézmény hatékony menedzselése, az egymásra való figyelés, önmagunk fejlesztése, amely által új utakat kereshetünk.

Változik a világ, változnak a szabadidős tevékenységek, az olvasási szokások. A Televízió műsorkínálata adja a legtöbb ember számára a könnyed szórakozást. Ma a vizuális és informatikai kultúra élvez elsőbbséget, az információs technikák hasznosítása létszükségletté vált. A digitális forradalom, a globalizáció, a gazdasági válság érezhető hatása mindennapi életünkre, a gazdaságunkra, a társadalmunkra. A kulturális intézmények szerepe megváltozott. A talpon maradáshoz és a fejlődéshez a könyvtáraknak új lehetőségeket kell keresni.

A szerteágazó és sok intézmény bevonásával működő programsorozat lebonyolítása nem egyszerű feladat. De biztos, hogy az eddig megszerzett tapasztalataink jó alapot adnak a tevékenységek összehangolására, sikeres lebonyolítására.

Hiszünk abban, hogy a könyvtár alkalmas arra, hogy a társadalom széles rétegeit megszólítsa, és a könyvek kölcsönzésén túl közösségi térként és programok helyszínéként, tanulási központként szolgálhassa a város apraját és nagyját.

Kodály Zoltán értékelvű közművelődés alapelve szerint a „Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának. Csak az a mienk igazán, amiért megdolgoztunk, esetlen megszenvedtünk... Minden teendőnk egyetlen szóban foglalható össze: nevelés. A nevelésnek oda kell törekednie, hogy ez a szó <magyar vagyok> minél gazdagabb tartalmat, minél több életet, színt jelentsen mindenkinek egyénileg is, különben vajmi üres frázissá szárad” (Németh-Szuraminé 2012:7)

Ma egy szervezetet sikeresen előremozdítani, magasabb szintre emelni támogatottság hiányában aligha lehet. Céljaink eléréséhez a személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása szükséges, hiszen az állandóan növekvő és egyre speciálisabb feladatok teljesítését szeretnénk továbbra is kellő színvonalon teljesíteni. Ehhez a fenntartó önzetlen támogatása elengedhetetlen. A hajdúhadházi önkormányzat képviselőtestülete Polgármester Úr vezetésével ezt felismerte, és munkám során támogatásukról biztosított. Ennek eredményeképpen közel **70 millió forint** támogatáshoz jutottunk az elmúlt öt év során, melyet a város és a hajdúhadházi fiatalok szellemi és kulturális fejlődésének szolgálatába tudtuk közös erővel állítani.

Veszély, hogy a kultúra szerepe háttérbe szorul. Félő, hogy az informatikai eszközök fejlesztési és fenntartási költségeivel az intézmények nehezen tudnak lépést tartani. Az állandóan növekvő és egyre speciálisabb feladatok teljesítését nem tudjuk kellő színvonalon biztosítani. A fenntartói források a megnövekedett szakmai feladatok ellátására, a technikai fejlesztésre, működtetésre és karbantartásra elégtelenek lehetnek, hiszen a finanszírozás nem követi az inflációt. Az információs technológia folyamatos fejlesztésének hiánya előbb-utóbb a rendszer használhatatlanságához vezethet.

Végezetül Babits Mihály örök érvényű szavaival zárom gondolataimat:

„Oh, ne mondjátok azt, hogy a könyv ma nem kell, hogy a könyvnél több az Élet és az Ember: mert a könyv is Élet, és él, mint az Ember – így él- Emberben a könyv, s a könyvben az ember.”

Felhasznált irodalom

1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról

NÉMETH János István – SZURMAINÉ SILKÓ MÁRIA (szerk.) (2012.): A magyar közművelődésről. Vác, ARCUS.hu Kft., 7-10. p.

SALÁNKI Mariann (2014): A kulturális élet „motorja” : In: Hajdúhadházi Lapok XXII. évfolyam 55. szám, 8. p

SKALICZKI Judit – ZLAINÉ Kovács Éva (2003): Minőségmenedzsment a könyvtárban. Budapest-Veszprém, Veszprémi Egyetemi Kiadó

TÓTH Aliz (2010): A kulturális élet „motorja” : In: Hajdúhadházi Lapok XIX. évfolyam 4. szám, 5. p

Belső dokumentumok

Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria éves vezetői beszámoló

Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria statisztikai jelentések

Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Szervezeti és Működési Szabályzata

Hajdúhadház Város Önkormányzata (2013): Hajdúhadház Város Önkormányzat Képviselő - testületének 26/2013.(VII.26.) önkormányzati rendelete az önkormányzat közművelődési feladatainak ellátásáról

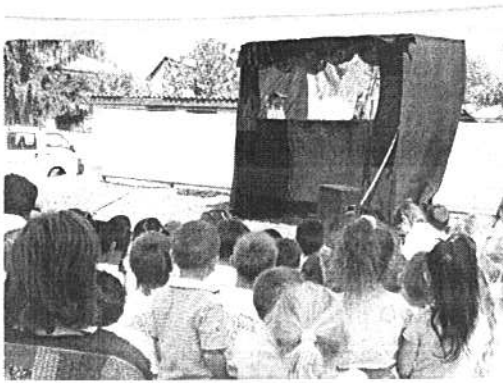
Hajdúhadház Város Önkormányzata (2013): Hajdúhadház Város Önkormányzat Képviselő - testületének 133/2013.(VI.28. HÖ. Helyi Esélyegyenlőségi Program rendelete

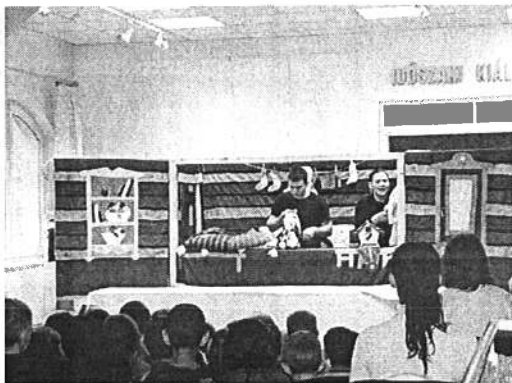
„Élet-Képek”

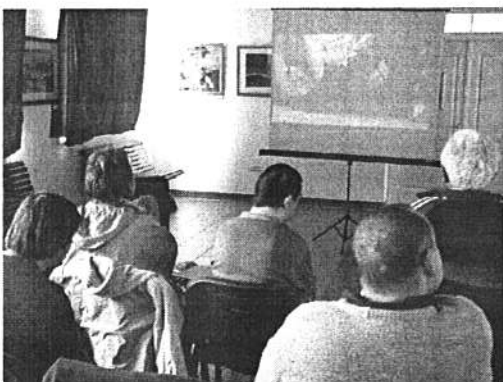

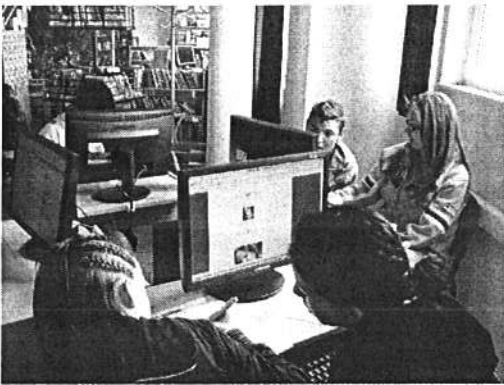
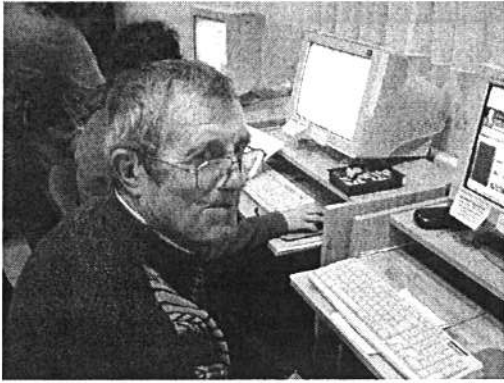

Mellékletek

1. Szakmai önéletrajz
2. Végzettséget igazoló dokumentumok másolata
3. Szakmai gyakorlatot, vezetői gyakorlatot igazoló dokumentum
4. Nyilatkozat vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítésének vállalásáról
5. Nyilatkozat arról, a pályázat nyílt vagy zárt ülésen történő tárgyalásáról
6. Nyilatkozat a személyes adatok pályázattal összefüggő kezeléséhez
7. Hozzájáruló nyilatkozat a teljes pályázati anyagba való betekintésről
8. Államháztartási és vezetési ismereteket nyújtó tanfolyam végzését igazoló okirat másolata
9. Hatósági bizonyítvány

